

Nušautas prieš \$5-ių algą protestuojančių kasėjų vadas Colbert

Christian apskričio šerifo armija sužeidė
angliakasį Moses ir jo žmoną; strei-
kieriai pasiryžę maršuoti

Colbert užmušėjai nežinomi; vienas suimtas, bet pavardė
laikoma paslapyje

Benton, Ill., rugp. 17. —Trys nežinomi vyrai šiandien nužudė Oriento angliakasių lokalės unijos No. 303 sekretorių ir prieš \$5 algą protestuojančių angliakasių vadą Joe Colbertą. Colbert buvo nušautas prie jo namų. Žmogžudžiai pabėgo.

Valstijos prokuroras Marion Hart turi suareštavęs vieną žmogų, kaltinamą Colbertą nužudžius, bet jo pavardė laikoma paslapyje.

Colbert vadovavo protestuojančių angliakasių mitingui, kuris įvyko sekmedienį Bendl mieste.

Taylorville, Ill., rugp. 17. —Christian apskričio šerifo Ch. Wieneke armijos narys Bonnie Victor nakties laiku sužeidė angliakasį Clyde E. Moses ir jo žmoną, tuomet su automobiliu jis mėgino įvažiuoti į apskritį pro armijos kordoną. B. Victor suimtas ir paleistas už \$2,000 užstatą.

Bolivijos kariuome- nė atrėmė Paragua- jaus puolimą

La Paz, Bolivija, rugp. 17. —Bolivijos generalis štabas skelbia, kad Gran Chace tarp Paragvajaus ir Bolivijos kariuomenių įvyko susirėmimas. Mušis nebuvo smarkus. Tik vienas bolivietis užmuštas. Bolivija puolimą atrėmė.

Pražuvo Francijos pa- što laivas su 22 ke- leiviais

Marseilles, Francija, rugp. 17. —Čia gautos žinios, kad pražuvo Francijos pašto laivas, plaukias iš Brazilijos į Senegalą su 22 keleiviais. Laivas šaukęs pagalbos, bet greičiausiai kur nors paskendo. Japonijoje tuo tarpu susidaužė du keleiviniai laivai. 19 keleivių buvo užmušta.

J. V. lakunai prisiren- gę skristi į Norvegiją

Barret, Vt., rugp. 17. —Lakunai Clyde Lee ir Julius Robertson jau baigę priuošiamąjį darbą kelionai iš J. V. į Oslo, Norvegiją be sustojimo ir paskelbė šį rytą iškristi.

Chicago ir apylinkės federa-
lis oro būras šiai dienai pra-
našauja:
Giedra, kiek vėšiau; lengvas
šiaurės vėjas.

Vakar temperatūra buvo 71-
83 laip.
Saulė teka 6:00; leidžiasi 7-
48.

Streikuoją angliakasiai tuo tarpu smarkiai rengiasi prie maršo į Taylorville, kur beveik visi angliakasiai dirba. Streikierių vadai pareiškė, kad jie nenori darbo trukdyti ar griebtis kraštutinių, tik nori pa-
kreipti dirbančius į savo pusę ir atmesti unijos ir operatorių pasirašytą sutartį.

Tuo tikslu jie renka parašus valstijos angliakasių konvencijos suaukimui, kuri sutartį atmes ir prašalins iš unijos viršinių Walkerį ir kitus vadus, kurie sutartį pasirašė ir už ją agituoja.

Dabartiniu laiku, anot operatorių Illinois dirba apie 14,000 angliakasių. Nedirba Ziegler, Canton, Duquoin ir kitų distriktų kasyklos. Daugumą kasyklų streikuoją angliakasiai pikietuoja ir yra pasiryžę į darbą negrįžti iki operatoriai nesutiks mokėti jiems senąją \$6.10 algą į dieną.

Iškeltas Baltijos ju- roje paskendęs kadetų laivas

Kiel, Vokietija, rugp. 17. —I Kiel uostą atiteptas Baltijos jūros juroje paskendęs Vokietijos karo laivas Niobe. Jame ras-
ta laivonai 69 kadetų, kurie nu-
ėjo dugnan kartu su laivu. Pla-
nuoja iškilmingas laidotuves.

Mandžiurijos po tvy- niuose paskendo 910; milijonai be pastogių

Harbin, Mandžurija, rugp. 17. —Iš įvairių Mandžiurijos dalių pranešta, kad potvyniuose pas-
kendo 910 gyventojų. Milijonai neturi jokių pastogių, nes įsi-
lieję vanduo nunešė namus ir
tribesius. Nuo choleros mirė
keli tūkstančiai. Visi Harbino
gyventojai čiepyti. Prie visų ne-
laimei prideda banditai, kurie
iš vieno užlieto banko Boduno
pagrobė \$300,000.

Illinois legijonas už bo- nų išmokėjimą ir prieš prohibiciją

Danville, Ill., rugp. 17. —American Legion of Illinois konvencijoje nutarė remti ve-
teranų reikalavimą tuojau iš-
mokėti jiems priklausančius bo-
nus ir tuo pačiu laiku kovoti
prieš visus prohibicinius įstaty-
mus.

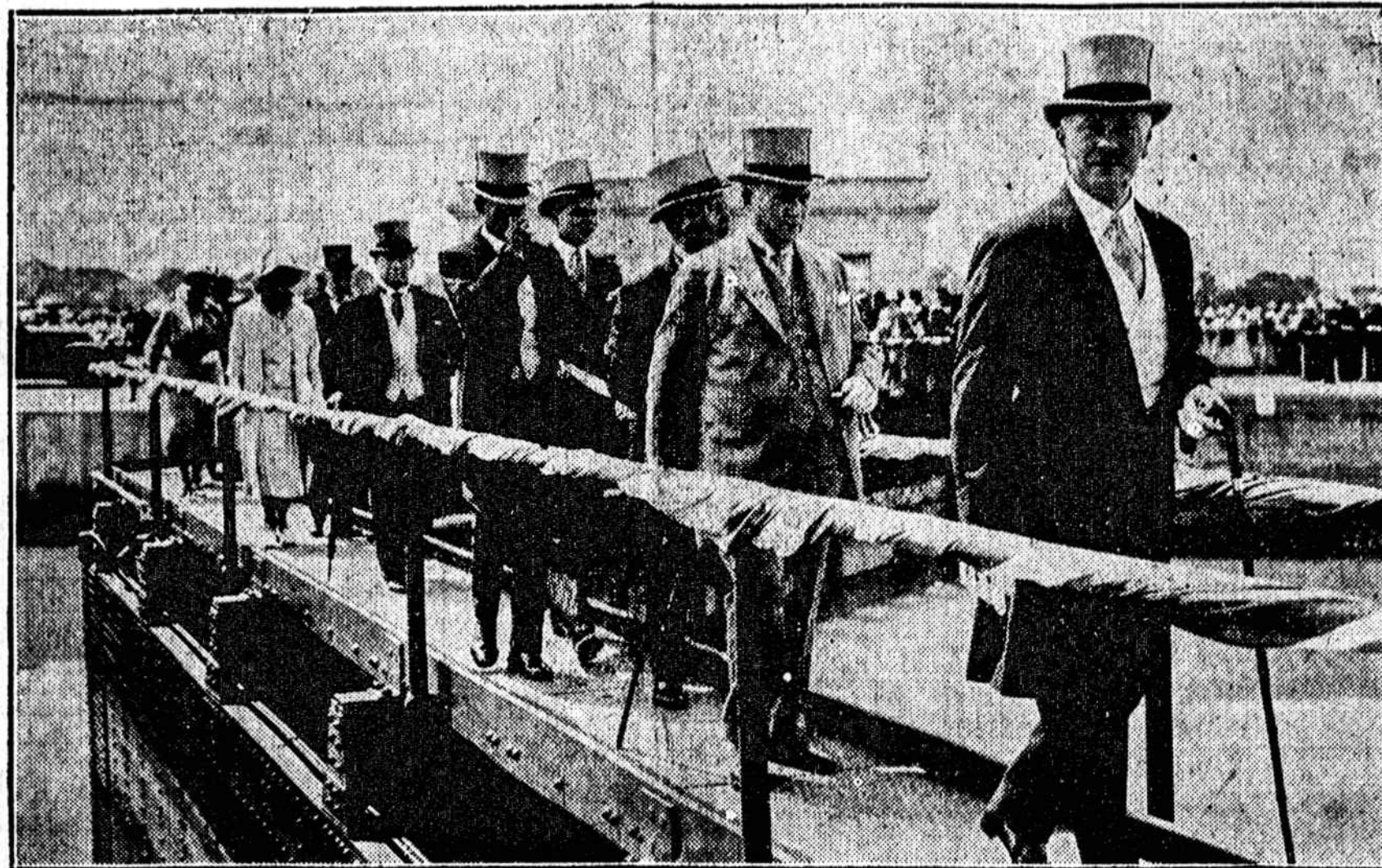
Butlegerių areštai lie- pos mėnesį pakilo

Washington, D. C., rugp. 17. —Federalis prohibicijos biuras paskelbė, kad liepos mėnesį už
prasizengimus prohibicijos į-
statymui padaryta 8,691 areš-
tai. Birželio mėnesį areštuotų
8,015, o liepos mėn. 1931 me-
tais—8,363.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

[Acme-P. & A. Photo]

Naujo Welland kanalo atidarymo ceremonijos Kanadoj. Priešakyj eina Kanados generolas gu-
bernatorius, paskui jį seka premjeras Bennett ir kiti žymūs valdininkai.

Vokietijoje pradėjo veikti specialiai pol. riaušių teismai

Peštynės tarp politinių partijų
nesiliauja; susirėmimai Ber-
lyne nusitęsia visą naktį

Berlynas, Vokietija, rugp. 17. —Šiandien Vokietijoje pradėjo veikti specialiai teismai teisti politinių riaušių dalyvius. Nors vyriausybė dekretu paskyrė mirties bausmę dalyviams ty riaušių, kuriose bus pralietas kraujas, muštynės tebeina. Per visą naktį Berlyne šio susirė-
mimai tarp hitlerininkų ir komu-
nistų ir nors užmuštų ne-
buvo, sužeistų priskaitoma apie
kelios dešimtys. Provincijoje
muštynės irgi čio, bet jas su-
laikė vietinė policija. Essene
nežinomi asmenys apšaudė du
policininkus, kuomet jie kratė
komunisto namus, ieškodami
propagandinės literatūros. Vie-
nur, kitur padaryti skaitlingi
areštai.

Specialiai teismai, tuo tarpu
nubaudė vieną Breslovo ukinin-
kę ir du ukininkus trejiems
metams kalėjimo už triukšma-
vimą laike hitlerininkų susirin-
kimo; Rostocke du respubliko-
nai pasodinti 19 mėnesių į ka-
lėjimą už hitlerininko sumušimą.

Berlynas, rugp. 17. —Vy-
riausybė paskelbė planą, sulig
kurio jauni bedarbiai, viso apie
200,000 turės dirbti prie vie-
šųjų darbų, jeigu norės gauti
palaipą. Tam tikslui vyriaus-
ybė yra paskyrusi apie \$50,
000,000.

Prusijos diktatorius Franz
Bracht paskyrė federalius kon-
trollerius Prusijos miestams,
kurie yra prasiškolinę ir turi
nuo 2,000,000 iki 36,000,000
markių deficitą.

Italija išima iš tarnybos 130,000 tonų karo laivų

Rymas, Italija, rugp. 17. —Pradedant rugpjūčio 25 d. Ita-
lijos laivyno ministeris pradės
traukti iš tarnybos senesnius
karo laivus, viso 130,000 tonų.
Tai daroma "ekonomijos ir lai-
vyno reorganizavimo tikslais".
Dabar Italija stotasi eilę naujų
karo laivų, kurie kiekvienais
metais įtraukiami į tarnybą.

Philadelphia, Pa., rugp. 17. —Iš Philadelphia's žvėryno pa-
spruko boa angis. Gyventojai
apimti didžiausios baimės.

Japonija siūnia juri- ninkus į Mandžuriją

Tokio, Japonija, rugp. 17. —Japonijos laivyno biuras pa-
skelbė, kad į Mandžuriją pa-
siųstas karo laivas su didele į-
gula jurininkų, nes Yinkow
apylinkėse kinai pradėjo ofen-
zyvą prieš japonų kariuomenę.

Brazilijos kariuome- nė užėmė dar vieną sukilėlių miestą

Rio De Janeiro, Brazilija,
rugp. 17. —Anot vyriausybės
pranešimų, federalė kariuomenė
užėmė Sao Paulo sukilėlių miestą
Xiririca. Dabar armija veda
ofenzyvą prieš sukilėlius piet-
nėje Sao Paulo valstijos dalyje.
Sukilimas nusitęsė virš mėne-
sio laiko ir jo tikslas yra nu-
versti arba priversti Vargas
valdžią grąžinti konstitucinę
tvarką.

Banko prezidentas pas- kirtas Čili finansų ministeriu

Santiago, Čili, rugp. 17. —Čilės morgičių (hipotekų) ban-
ko pirmininkas Ernesto Barros
Jarpa paskirtas naujuoju fi-
nansų ministru. Ministeris
Zanartu rezignavo, nes vyriausybė buvo priešin-
gą jo infliacijos projektui. Su Jarpa pasky-
rimu Čilės biržoje pakilo šėrai
ir finansinėse sferose pasireiš-
kė didelis optimizmas.

781 keleiviai išgelbėti iš skęstančio ekskur- sinio laivo

Louisville, Ky., rugp. 17. —781 keleiviai ir 33 jurininkai
buvo išgelbėti iš skęstančio eks-
kursinio laivo City of Memph-
is, kuomet laivas Ohio upėje
sudužo į uolas.

Mirė žymus lenkų pra- monininkas

Carlsbar, Čekoslovakija, rugp. 17. —Antradienį Carlsbade mirė
garsus Lenkijos fabrikantas ka-
ralaitis Stanislaw Lubomirski.
Pirmadienį atvažiuo į Karsba-
dą gydytis.

Managua, Nicaragua, rugp. 17. —Nicaraguos konservatorių
partija vienbalsiai nominavo
buvusį prezidentą Adolfą Diaz
partijos kandidatą į presiden-
tus.

Japonijoje areštuoti suokalbinkai prieš ministerių kabinetą

Suokalbčio vadas prisipažino pla-
navęs nužudyti premjerą Sai-
to ir kitus ministerius

Tokio, Japonija, rugp. 17. —Dr. Yoshio Imamaki, Tokio,
valstybinės ligoninės viršininkas
prisipažino vadovavęs suok-
kalbiui nužudyti dabartinį Ja-
ponijos premjerą admiralą gra-
fą Makoto Saito ir kelius mi-
nisterių kabineto narius.

Imamaki taipgi prisipažino
išdalinęs tarp savo šalininkų po
\$250 dolerių už "darbo" atliki-
mą. Suimtas daktaras ir du jo
šalininkai, kurie nurodė, kad
jis yra suokalbčio vadas.

Pasikėsims turėjęs įvykti
rugsio 23 d., kuomet Japo-
nijos parlamentas susirinks spe-
cialiai sesijai aptarti biudžeto
klausimą.

Paskutiniu laiku biržose pra-
dėjo smarkiai pulsi Japonijos
piniginis vienetas jenas. Jo
vertė nupuolė daugiau negu
50% nuošimčių. Japonijos fi-
nansinės sferos labai susirupi-
nūsios krašto valiutos likimu.

Rekonstrukcijos korp- racijos paskolos bus skelbiamos

Washington, D. C., rugp. 17. Greitu laiku atstovų buto raš-
tininkas paskelbs federalės fi-
nansinės rekonstrukcijos korp-
poracijos bankams ir įmonėms
suteiktas paskolas. Preziden-
tas Hooveris yra tam priešin-
gas, bet demokratų atstovai yra
pasiryžę paskolas paskelbti.

Kinijos valdžia pradeda susitvarkyti

Nanking, Kinija, rugp. 16. —Paskutiniu laiku pakrikusi Ki-
nijos valdžia pradeda atsigrėbi-
ti. Suirutė prasidėjo su prem-
jero Wang Chiang-Wei rezig-
navimu, kuris pasitraukė iš val-
džios protestuodamas prieš ne-
ganėtinai griežtą generolų ak-
ciją prieš japonus. Nužiurima,
kad į politiką grįž buvęs prezi-
dentas gen. Chiang Kai-Shek,
kuris dabar yra vyriausias ka-
riuomenės vadas.

Los Angeles, Cal., rugp. 16. —Los Angeles apskričio kalėj-
ime pradėjo platintis infliuencos
epidemija. Susirgo 1,800 kal-
nių.

Lietuvos Naujienos

Skaitlingos perkunijos aukos

Viešintos. —Liepos 23 d. šeš-
tadienį iš pietų pusės atėjęs di-
delis debesys smarkiai palijo ir
išnyko. Netrukus po pirmojo
pradėjo kilti menki debesėliai
ir vėl pradėjo lyti, kad ir men-
ki debesėliai, bet su stipria per-
kunija. Apie 10 val. ryto, Bur-
bekių kaime taip stipriai trenkė
į Inčiūros gryčią, kurenant
krosnį, kad vietoj liko užmušta
Julė Inčiuraitė, 25 metų amž.,
motina ir brolis užmuštosios
pritrenkti, dar užmuštas šuo;
iškrito langai ir sugriautos gry-
čios lubos. Be to Jurgiščio kai-
me trenkė į P. Užos daržinę,
prikrautą pilną šieno ir dobilų
ir uždegė. Putniškių vienkie-
my trenkė į kltis ir uždegė,
bet suspėjo užgesyti. Perėjus
lietui žiemvakariuos ir žiemuos
dar matėsi keletas gaisrų, kurie
buvo pasekmė perkunijos.

Prasidėjo Lietuvos Čekoslovakijos pre- kybos pasitarimai

Praha. —Šiomis dienomis Pra-
hoj prasidėjo Lietuvos-Čekoslo-
vakijos pasitarimai prekybos
reikalais. Iš lietuvių pusės pa-
sitarimams vadovauja į Prahą
su specialia misija atvykęs į-
galiotas ministeris, p. J. Aukš-
tuolis, iš čekų — Čekoslovakijos
užsienio reikalų ministerijos
ekonominio departamento di-
rektorius, p. Štangler. Iš abie-
jų pusių tuo tarpu daroma pa-
stangų prekybos balansui Lie-
tuvos naudai pagerinti nuo 1923
m. veikiančios prekybos sutar-
ties ribose, jos neatšaukiant.

Kiek Marčiulionis suklastavo vekselių

Aferisto Kazio Marčiulionio
byla del vekselių suklastojimo
perduota II nuov. teismo tardo-
tojo pareigas einančiam p. Lie-
pinaičiui. Liepinaitis dabar ir
daro tardymą.

Austrija ratifikavo T. S. paskolos pro- tokolą

Viena, Austrija, rugp. 17. —81 balsu prieš 80 Austrijos
parlamentas priėmė Lausannos
paskolos protokolą. Sulig tuo
protokolu Austrija gaus nuo
Tautų Sąjungos \$42,000,000.

2 paskendo Oklahomo valstijos potvynyje

Enid, Okla., rugp. 17. —Ne-
toli Enid miesto išsiliejo Che-
rokee upė ir keli menkesni upė-
liai. Ikiol žinoma, kad pas-
kendo dvi moteriškė. Šešių
kitų žmonių likimas nežinomas.
Smarkiai nuo potvynių nuken-
tėjo ukininkai ir geležinkelio
linijos.

Francijoje automobiliai užmušė 46 žm. į 4 dienas

Paryžius, Francija, rugp. 16. —"Le Marin" apskaito, kad į
keturias dienas automobiliai
Francijoje užmušė apie 46 žmo-
nes. Sužeistųjų skaičius tuo
tarpu siekia 119.

Springfield, Mass., rugp. 16. Russell Boardman, garsus la-
kunas, perskridęs Atlantiką,
sunkiai susižeidė, kuomet sudu-
žo jo orlaivis.

Lito padengimas auk- štas

Rugpjūčio mėn. 1 d. Lietuvos
Banko banknotų fondas siekė
98,3 mil. lt., paskolos—96,1 mil.
lt., aukso fondas—50,3 mil. lt.,
užsienių valiutos—19,2 mil. lt.
Padengimas auksu—51,2 mil.
lt., o padengimas auksu ir va-
liuta—70,7 milijonų litų.

Lietuvių Ekskursijos

Rugsėjo 7 dieną laivu "Manhattan"
per Bremen.

Spalio 8 dieną laivu "Paris"
per Havre.

Važiudami su Ekskursijomis gaunate pilną užtikrinimą
turėti linksną ir smagią kelionę.

Informacijas ir reikalingas kelionės dokumentus
priešing

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street

OFISAS ATDARAS KASDIEN NUO 8 IKI 8
ŠVENTADIENIAIS NUO 9 IKI 1 VAL.

Cheminis Karas

I. Apie ateities karą.
Nesustojo dundėjusios pasaulinio karo patrankos, ant milijonų kritusių kapų nesužalė dar velėnos, kaip kapitalistiniai politikai ir militaristai ruošia naujiems karams. Karo ministerijų budžetai daug didesni už švietimo ministerijų budžetus. Naikinimo priemonės aukojas daug daugiau, ne kaip kultūros kėlimui. Prie naujų naikinimo priemonių ruošimo ir tyrimo dirba tukstančiai pirmieji mokslininkų. Slaptose izoliuotose laboratorijose, kad apie tai nesužinotų kitos valstybės ir tos pačios valstybės gyventojai, mokslo išradimus stengiasi pritaikinti karo reikalingams. Visi šie darbai atidedami kitiems naujam karui.

Koks bus šis naujas karas? Amerikos tyrinėtojas John Bekker'is apie tai rašo: — Pasaulinis karas 1914 m. pradžioje buvo lygus 1870 m. francų-vokiečių karo kvadratu, bet tas pats karas 1918 m. buvo lygus karui, kuris aprašytas Welso fantastinio romano puslapiuose. Kas bus toliau, — geriau nemąstyti. Joks Dantė nepajėgtų aprašyti 1918 m. pragarų. Žmogaus fantazija per siaura ir kalba nepilna, kad galėtų įsivaizduoti ir aprašyti ateities karo naikinimo jėgas.

Miręs francų maršalas Foa, vienas iš didžiųjų karo teoretikų ir praktikų, atvaizduoja tokio karo eigą: — Nuodingos bombos visur sėja mirtinas dujas, kurios pereina pro bet kokią apsaugos maską ir už kelių minučių išnaikina bet kokią gyvybę; jokioms priemonėms neužgesinamos fosforo bombos sudegina mėsas iki kaulų. Šimtai tankų, kurių kiekvienas kas minutę sėja tukstančius mirtinų šovinių, kulksvažiai, kurie su didžiausiu greičiu išmeta šimtus milijonų kulkų. Ir visų šių baisių — debesiais tukstančių orlaivių, iš kurių mirtis krinta žemėn kaip lietus. Užfrontų — tolsaunamųjų patrankų ir aviacijos bombų naikinanti ugnis pavers į griuvėsius ištisus kaimus ir miestus. Jei atsimenam įvairių manevrų aprašymus, kurie kartais pasirodo laikraščio kronikose, tai turim pasakyti, kad čia atvaizduotas karas nėra perdidelis. Šiuose manevruose ne kartą, yra spėsta, kad tokie didniečiai, kaip Londonas, Paryžius, Berlynas ir kiti gali būti išnaikinti per vieną ar pusantros valandos ir tuo pačiu laiku išduoti visi šių miestų gyventojai. Karo technika šiandien yra milžiniškai išsivysčiusi. Nekalbėsim čia apie automatiškus orlaivius, naujuosius tankus, patrankas ir etc. Apstosime prie baisiausio ateities ginklo, kuris visų daugiausiai palies ramius valstybių gyventojus — nuodingųjų dujų — taip vadinamo cheminio karo.

II. Cheminio karo kilmės.

Cheminio karo pradžia slepiasi gilioj senovėj. Jo šaknis turime ieškoti senovės medžiočiuose, kurie naudojo dumus, kurie degant duoda daugiamų dūmų; žalias malkas, šiaudus įvairių dervų priemaišas ir gyvųjų taukų. Vėliau pereina į daugiamų nuodingesnes medžiagas. Jau spartiečiai Poloponeso kare (431-404 m. pr. Kr.) naudojo nuodus, degančią sierą ir arseniko dumus. Septintame šimtmečio Romos užkariautojai, kovodami su mahametonais, vartojo taip vadinamą graikų ugnį. Jie ruošė degančias priemaišas iš

žibalo, dervos, sieros ir k., degindami šias priemaišas leido į prieką pusę nepakenčiamus dumus. Taipgi ir viduriniuose amžiuose nuodingi ir dirginantys nuodai buvo naudojami. Taip pat nuodingų medžiagų receptų netrūksta ir naujuose laikuose. Visgi ne viena iš jų negavo praktiškos reikšmės. 19 šm. kariautojai nuodingų dujų naudojimą skaitė už nežmonišką darbą. Pavyzdžiui, 1854 m. anglų karo ministerijai pasiūlė su kokodilu ir kokodilo oksidu pildytas granatas. Granatų sprogus skystis išblaškomas į orą, užsidega ir paplinta nuodingi arseniko gazai, — valdžia nepriėmė.

Dandonaldas Sevastopolio kare 1855 m. tai pačiai valdžiai pasiūlė prieš rusus sieros peroksidą. Anglai taipgi ir šį projektą atmetė.

Yra darodytą, kad 1904-5 m. rusų-japonų kare vartojosi nuodingoms dujomis pildytas granatas. Jas vartojo sumani ir nedidelio kiekio, todėl didesnių žymių nepalikę. 20 šimt. pradžioje militarinės valstybės pradėjo studijuoti cheminio karo galimybes ir po to praktiškai ruošė šiam karui. 1907 m. Hagos konferencija priėmė rezoliuciją, kuri uždraudžia kare naudoti bet kokias nuodingas dujas, uždrausta vartoti bet kokią gyvybei kenksmingą nuodą; uždrausta užnuodinti vanduo, šaltiniai ir maisto produktai. Vėliau šią rezoliuciją 1912 m. iš naujo patvirtino. Bet pasaulinio karo pirmuose mėnesiuose šią tarptautinę sutartį laužė. Pasaulinio karo laike nuodingų dujų vartojimas ėjo taip smarkiai, kad jau 1918 m. vakarų fronte 50 nuos. iš visų granatų buvo pildytos nuodingomis dujomis. Sulig slapta pranešė Klemanso datų 1918 m. rugpjūčio mėn. pirmose 10 dienų su dujomis užsinudijo 14,578 francų kareiviai, nors kiekvienas jų turėjo po vieną-dvi geras apsaugos maskas. Kuri iš kariaujančių valstybių pirmą pradėjo pasauliniam kare vartoti nuodingas dujas, sunku išaiškinti, nes kalta nė vienas nenori prisipažinti. Kiek išaiškinta, tai pirmi pradėjo francuzai 1914 m. rugpjūčio mėn., kada iššovė vokiečius apie 30,000 nuodais pildytų granatų. Bet ir vokiečiai buvo, ne mažiau pasirodę. Jau tuo laiku kiekvienam vokiečių kareiviui vakarų fronte buvo priešdujinės maskės, ir šis francūzų antpuolis liko beveik be pasekmių. Be to, vokiečių priešdujinės maskės pasirodė buvo geresnės; sąjungininkų armija pradžioje visai neturėjo priešdujinių maskių. Jos pradėjo vartoti daug vėliau, todėl sąjungininkų armija pradžioje nuo nuodingų dujų kentėjo daug daugiau ne kaip vokiečių. Pavyzd., 3 mėn. karo pradžios vokiečiai rusų fronte leido bromo dujas ir kareiviai krito tukstančiais, apsaugodami visai primityviškomis priemonėmis: vartojant ant burnos ir nosies šlapias nosines ir skudurus.

Formalinė cheminio karo pradžia skaitoma ataka prie Ipro 1915 m. balandžio mėn. Vokiečiai prie Ipro miestelio 6 kilm. platumo fronte pavėję paleido tirštus nuodingų dujų debes. Tai sukėlė baisią paniką sąjungininkų tarpe. Užsinudijo 15,000 kareivių, iš kurių 600 mirė, bet likusieji liko amžinai invalidais. Vartoto visiems senai pažįstamas dujas — svarų chlorą.

Dauguma pasauliniame kare vartotų nuodingų dujų chemikams senai buvo žinoma. Chloras, fosgenas, chlorpikri-

nas, garstyčių dujos ir etc., kurios buvo atrastos kelios dešimt metų atgal. Paskutiniuose metuose pasakiškai išaugusi cheminė pramonė išdirbo metodus šių dujų masiškai gamybai ir sukūrė šioj šakoj plačią pramonę, kuri duoda didelį pelną. Todėl, nieko nėra stebėtino, kad kapitalas, kurį veda pelno stimulas, susijungęs su visų žemiausiais žmogaus instinktais, nekrepia nė mažiausios dūmės į visos civilizacijos gresiantį pavojų ir stengiasi cheminį karą visomis priemonėmis propaganduoti, net pabrėždami cheminį karą kaip „aukščiausį humanizmo laipsnį“.

III. Nuodingos dujos.

Pasauliniam kare išmėginta apie 100 įvairių nuodingų rūšių. Iš jų specialistai kokias 25 pripažino už nuodingas ir ateities karuose. Sulig vokiečių toksikologo prof. Lekenio dariniais, po did. karo atrasta dar apie 1,000 įvairių dujų rūšių, iš kurių 25 skverbiasi pro visas pažįstamas apsaugos maskas ir mirtinai užnuodija žmogų. Nuodingas dujas gali klasifikuoti labai įvairiai, pavyzd., sulig chemine sudėtimi, sulig fizinių ypatybių, pastovumo ir etc. Gali klasifikuoti taipgi ir sulig veikimo ligumo. Francuzai-amerikiečiai nuodingas dujas skirsto į keturias grupes pagal jų fiziologinį veikimą. Gaunama tokia klasifikacija: a) lachrymali arba ašarinės dujos; b) nuodingų dujų grupė kuri daugiausiai veikia į kvėpavimo organus ir plaučius; c) grupė cheminių junginių, kurie užnuodija kraują ir paraližuoja širdies ir nervų veikimą, ir d) sinapirme (garstyčių) dujų grupė, kuri veikia į odos ir kvėpavimo organus.

Ašarinės dujos. Prie šios grupės priklausančios dujos daugiausiai veikia į akis, iššaukdamos ašarojimą ir aklinimą (apakimą). Prie mažos koncentracijos akies obuolis ir nervas daug nukentė, prie didesnės koncentracijos pasireiškia žymus akies obuolio apdulkėjimas ir žmogus ar gyvis palieka dalinai ar visiškai aklas. Akų ašarojimas surištas su dideliais skausmais ir žmogus pakliuvęs tokiose dujose ne tiklatai nieko nepajėgia veikti, bet ir pats save daugiau nepajėgia valdyti. Be šių pamatinių savybių ašarinės dujos, ypatingai didesnė koncentracijoj, iššaukia vėmimą ir k. organizmo ligas. Geros apsaugos maskos šias dujas sulaiko, todėl fronte jos nėra baisios. Ateities kare nuo šių dujų daugiausia gali nukentėti moterys, vaikai ir kiti užfrontes gyventojai. Paskutiniu laiku šias dujas plačiai vartoja kolonijose prieš vietinius gyventojus sukilimų mėginime ir policija išsklaidinimui demonstracijų, mitingų ir tt.

Bromacetonas karo laike francuzai vieni išdirbo ir išleido apie 500,000 kg. Su bromacetonu daugiausia pildė minas ir granatas. Jo koncentracija 1:2000000 (t. y. litras dujų į 2 milijonus litrų oro) negalima kęsti ilgiau, kaip kelias sekundes. Mirtina koncentracija 1:10000. Šioj koncentracijoj organizmas miršta į 1 minutę. Silpniau už bromacetoną veikia brommetilo-etilo-ketonas. Tai tamsus skystis. Jį vartojo vokiečiai. Nepakenčiama koncentracija 1:500000. Mirtina koncentracija — 1:5000.

Brombenzileididas stipriausias iš visų ašarinių dujų. Prie gerų atmosferinių apyštų su juo užnuodinta apylinkė pavojinga apie mėnesį. Amerikos specialistai šias dujas siūlo naudoti ateities kare. Paminėsim dar chloracetofenoną, kuris veikia ne tik į regėjimo organus, bet į visą kūną. Pradžioje visa oda labai dega, po to palieka raudona ir greit virsta tamsiai ruda. Visų daugiausia ją gami-

na ir reklamuoja Amerika. Pasauliniam kare šių dujų nepasiejo išmėginti.

Į antrą grupę, kuri veikia į kvėpavimo organus ir plaučius įskaitomi — chloras, fosgenas, chlorpikrinas ir k. Nuo šių dujų žmogus nukamuotas miršta arba, kaip anglai sako, „žmogus paskestą sausoj žemėj“. Šiomis dujomis užnuodintas žmogus nuskęsta šio žodžio pilnoj prasmėj savo kraujo plazmoj (kraujo ištekeėjimas). Kelios kartų įkėlus šių dujų, plaučiai pribirsta, stipriai prisipildo įvairiais skystais ir jų talpa keletą kartų padidėja. Mirties agonija surišta su baisiais skausmais, kraujo sutirėjimu ir baisiomis konvulsijomis. Jeigu užnuodintas kaip nors pasveiksta, tai jis lieka amžinai invalidu. Plaučiai stipriai išplėsti ir žmogus greit susirga limfomomis ligomis. Vienintelė laimė ta, kad geros apsaugos maskės kurių laikui sulauko didesnę dalį šių dujų. Svarbiausi šios grupės atstovai sekančiai:

Chloras. Paskutiniu laiku jį labai lengvai gauna elektrolitiniu keliu iš paprastos verdamos druskos. Jį laiko suspaustoj formoj metalo balionuose. 20 kg. balionas duoda apie 600 litrų dujų. Chloras lengvai jungiasi su kitomis medžiagomis. Todėl beveik visi kasdieniniai gyvenime vartojami metalai nuo jo greit rudijs, ypatingai drėgname ore. Nors chloro nuodingumas nedidelis, visgi prie koncentracijos 1:100000 laike kelių minučių galima stipriai užsinuodyti. Šios dujos apsaugos maskės kurį laiką gerai sulaiko.

Fosgenas. Prie paprastos temperatūros bespalvis, už orą sunkesnis, prie 8° sutirštėja ir pavirsta į šviesų bespalvį skystį, todėl jis pervežamas geležiniuose balionuose skystoj formoj. Prie aukštesnės temperatūros fosgenas tūjau virsta į bespalves dujas. Jis yra 17 kartų nuodingesnis už chlorą. Žmogus, įkvėpęs tikrai vieną kartą didesnę jo dalį, miršta už kelių dienų. Jeigu užnuodintas neguli ramiai, bet judinasi, tai fosgeno veikimas pastiprėja ir mirtis ateina greičiau. Praėjusiam kare fosgeną plačiai vartojo, bet manoma, kad jis nenustos savo reikšmės ir ateityj, nes karo specialistai apie šias dujas gerai atsiliepa. Prie šios grupės dujų dar priklauso monochlorometilchloroformatas chloropikrinas, trichlorometilchloroformatas ir tt.

Trečiai grupė, kurios užnuodija kraują ir paraližuoja širdies ir nervų veikimą, priklauso įvairūs arseniko junginiai su chidrocianidu. Visi šios grupės junginiai skverbiasi pro visas priešdujines maskes. Prie mažiausios koncentracijos prasideda galvos ir krutinės skatidėjimas, pastovus vėmimas ir psichinis subrukimas (persekiavimo manija, saužudybės mėginimai ir t. t.). Pasauliniam kare šios grupės junginiai tik ką buvo pradėti vartoti. Bet jau 1919 m. anglai ir Amerika šias dujas gamino dideliuose kiekioose, tiklatai nepasiejo daugiau suvartoti. Ateityj numatoma joms plačiausiai dirva.

Svarbiausios iš jų yra:

Difenilchlorarinas. Pirmą kartą šis junginys pagamintas 1880 m. Jis yra kietos bespalvės medžiagos kristalas. Jada prie 38° verda prie 388°, šilumoj lengvai išgaruoja. Garai bespalviai, kandžioja smulkios dalelės ir skverbiasi pro visų geriausias priešdujines maskes. Prasiskverbęs pro maskę visų mažiausias šių dujų kiekis išaukia tankų alsavimą ir priverčia žmogų nusilmti maskę. Bet po maskės nušimimo šios pačios ar kitos dujos pribagia nužudyti žmogų. Žmogus įkvėpęs 8:100000 grm. šių dujų nustoja sąmonės ir išneštas tyran oran

ją atgauna už 2 val. Po to kvėpavimo organus ir krutinę kanikina nepakenčiamos kančios. Oda sutinsta, pasidaro vandeninė puslės, vėliau jos trūksta, atsiveria žaizdos ir t. t. Šių dujų nuodingumas pasirodo prie koncentracijos 1:1000000.

Definilamonochlorarinas. Amerikoj šias dujas vadina Adamsite — jų išradėjo vardu. Šios yra daug nuodingesnės už pirmiau aprašytus nuodus. Mirtina koncentracija 1:3000000. Hidrocianidas nepaprastai nuodingas skystis. Išgaruotą viršta bespalviu. Umai paraližuoja nervų sistemą ir kvėpavimo centrą. Žmogus šių dujų užkluptas greit miršta, nepasieja net pajudėti. Hidrocianidas veikia ne tik į centrą nervų sistemoj, bet taipgi ir į kraują. Prie koncentracijos 1:2000 kiekvienas gyvis miršta žaibo greitu.

Sinapizme dujos. Prie šios grupės priklauso junginiai, kurie daugiausia veikia į odą ir kvėpavimo organus ir k. Vienas iš šios grupės plačiai pažįstamų atstovų yra Iperitas, chemijos vadinamas dichloretilsulfidu. Šis junginys pirmą kartą vartoto vokiečiai 1917 m. naktį iš 12 į 18 birželio m. Flandrijos mušij prie Ipros, iš čia ir kilo šių dujų pavadinimas Iperitas. Anglai jas vadina garstyčių dujomis, nes jos išduoda garstyčių kvapą. Verda prie 219.5°. Jo cheminė sudėtis galutinai išaiškinta 1886 metais.

Šių dujų fiziologinis veikimas išaiškino tiklatai pasauliniam kare. Juos vartojo išleidžiant į orą ruko formoj. Užsinuodijus Iperitu, ant odos pasirodo puslės, mėlynai plėmai ir t. t. Po to atsiveria žaizdos. Žaizdos pradeda puti ir neužgyja mėnesiais, kartu duodamos plačią galimybę veistis įvairioms bakterijoms. Kartu apmirsta akių jautresnės vietos, dažnai pati lėliukė ir žmogus bei gyvis didelėse kančiose nustoja regėjimo. Po Iperito įkvėpavimo mirtis neišvengiamai. Prasideda kraujo plūdimas viduje; kraujo paplūsta plaučiai, inkstai, smegenis, žarnos ir tt. Iperitas sugriaua visas kraujotekos sienelės. Kraujuje prasideda raudonųjų kraujo kulielių jrimas, tirštėjimas ir kraujo takų užsikimšimas. Ner-

vų centro paraližas prieš mirtį iššaukia baisias konvulsijas. Iperitas yra visų būriausias iš pažįstamų nuodų, nes jis neturi nei spalvos, nei skonio. Dar blogiau tas, kad jo nuodingas veikimas pasirodo ne umai, bet po kelių valandų arba dienų. Kadangi Iperitas veikia į visą kūną, tai apsaugoti prieš jį nėra galima. Juo labiau, kad Iperitas lengvai prasiskverbia pro linų, vilnų ir net guminius apsiaustus ir visą kūną apkloja plesteriu. Su Iperitu prisotinta ir žemė, medžiai, augalai, kurie vėliau pasidaro pavojingai keletą mėnesių. Su Iperitu užnuodija ištisas apylinkes, laukus, javus, kelmus, kaimus, kuriose negali pasirodyti žmonės. Anglų 77 divizijos štabo nariai visi užsinuodijo pasikloję patalines, kuriose buvo rastos kokiame tai kaime, kurio apylinkė, kaip vėliau išaiškino, prieš kelias dienas vokiečiai buvo apsaudę su Iperito granatomis. Iperitu užnuodinta apylinkė gyvybei pavojinga apie metus laiko. Patalpose ir pagrinčiuose dar ilgiau. Nuodinga Iperito koncentracija yra 1:1400000, t. y. 1 litras dujų ant 14 mil. litrų oro. Tegu Iperitas

pastovus junginys, visgi sustikęs su stipriai oksiduojančiomis medžiagomis jis nustoja savo nuodingų ypatybių. Todėl šių medžiagų galima vartoti prieš Iperitą kaip priešnuodžius. Kaip priešnuodžiai svarbiausi:

Chloralkalis, įvairūs paroksidai, kalijaus arba natrijaus permaganatas. Karo laike daugiausia naudojo chloralkalius. Su jais apibarstydavo laukus ir kelmus, su juo apdengdavo odą ir apsilvilking, kad neutralizuoti Iperito veikimą.

Tuo baigsim nuodingų dujų aprašymą. Suprantama, šis aprašymas labai trumpas ir nepilnas. Bet skaitytojas galės gauti šiek tiek žinių apie visų šių dujų veikimą. Tegu gali pasirodyti, kad nebėra kur toliau eiti, visgi pasaulio militaristai taip negalvoja. Didele slaptyste ruošia naujus mėginimus ir tyrimus kaskart baiesnės naikinimo priemonės išgalvoti. Šiandien sunku įsivaizduoti, kuo ateities kare įvairūs šių dujų specialistai „apdovanos“ žmonija.

Vertė J. Ulenskais.

Rugpjūčio Kailių Išpardavimas

Mūsų 14-tas Metinis Kailių Išpardavimas parodo, kad jau dešimt mūsų ištarnavimo vienoj vietoj tiek ilgą laiką jums apsimokės ateiti ir apžiūrėti mūsų pasiulomas vertybes. Mes taipgi darome visokius pataisymus ir remodeliavimą. Ši mėnėsio mes vis dar imame tikrai vasaros kainas.

GOMBINER FUR CO.
6835 Stony Island Ave.
Tel. Hyde Park 3459

Daktaras

Kapitonas
Pasauliniame kare

WISSIG,

Specialistas II
Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU PER 27 METUS NEŽIURINT KAP UŽSISEBĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas plaučių, inkstų ir pūslių užnuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skandėjimą ir pasilptingą ligą. Jeigu kiti negalio jus išgydyti, atleiskite čia ir peritiktinkite ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonius. Patarimas dykai. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 valandą ir nuo 5-8 valandų vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kaimas Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

Amerikos Lietuviai

—išsiuntė per—

NAUJIENAS

VIRŠ

\$3,000,000.00

Ilgų metų patyrimas duoda mums galimybės pigiai ir saugiai pasiūsti jūsų pinigų pašte ir telegrama tarpininkaujant vienai saugiausių Bankų Lietuvoje.

Mes taipgi pasiūndame pinigų Rusijon, Vokietijon, Lenkijon, Brazilijon, Kanadon, Argentinon ir į kitus kraštus.

PINIGŲ KURSĄ IR BLANKAS IŠSTUŠIMĘ ANT PAREIKALAVIMO

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street
Chicago, Illinois.

IVAIRENYBĖS

Padavimai apie mėnulį

Mėnuliui nuo senų senovės domisi ne vien mokslininkai, bet ir paprastai žmonės. Apie šį ištikimą mūsų planetos palydovą visam pasauly yra visokių pažiūrų, padavimų, prietarų. Lietuvoje, pavyzdžiui, net dabar laukia jaunojo mėnulio, jei nori kudiškių pirmą kartą nukirpti plaukus; kai kurioms ligomis sergančioms gydo tik delfioje, drądzia vaikams žiūrėti į skaisių giedrėme danguje mėnulį, nes, esą, tatai bukina vaiko protą ir tt. Senovėje lietuviai mėnulį laikė dievybe, jam nusilenkdavo, malonijį prašydavo. — Kinijoje ir dabar tikima, kad piktosios dvasios — didžiuliai smakai, laikas nuo laiko kėsinaisi mėnulį praryti, prie jo tylomis artinasi, jį tykauja. Tuo būdu jie aiškina ir mėnulio užtemimus. Užtemimui artinantis, visi kiniečiai bėga į gatves, kiemus ir rėkaudami, šukaudami ir daužydami bičtiniais indais, buginais ir net šaudydami, stengiasi "smakus" nuo mėnulio atbaidyti. Užtemimui pasibaigus, jie didžiuliojasi, kad savo triukšmu mėnulį išgelbėjo. — Indostane šventai tikima, kad mėnulį gyvena tik du padarai — žmogus ir šuo — dievybių į ten iš žemės už didelę bausmę išsaryti. Lenkijoje žmonės pasakoja, kad mė-

LISTERINE
relieves
SORE THROAT

Listerine beveik mome tālajai užmašu turinčias bendrumo su paprastais šalčiais bakterijas! Tas palengvina jusų gerklę, kada bakterijos ją su- skaudina. Ir Listerine yra taipjau labai veiksminga *ne- prididėtin* šalčio. Atsargus studijavimas 102 žmonių lai- ke 2½ žiemės mėnesių pa- rodė, kad tie, kurie plaua gerklę su Listerine iktai ¼ tesingo šalčiaus, turėjo ¼ trumpesnius ir ¼ lengvesnius, už tuos, kurie nesislopė. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Reduces COLDS
66%

ALWAYS
Kitchen-Fresh!
KRAFT
Mayonnaise

Labai švelnus... stignas...
nus mišinys parinktinio alie-
jaus, švelnaus uksuso, rinkti-
nių kalušinių, retų prieskonių.
Sumaišytas mažomis kruvėle-
mis del geresnio skonio.

**Pristatomas ŠVIEŽIAS groser-
ninkams kas kėlios dienos.
Pabandykit !!!**

**NOW OFFERED AT
REDUCED PRICES**

nuly gyvena ištremtas miško sargas, rinkęs miške nualaužtas šakas šventadienį. Afrikos negrai mano, kad mėnulis kas mėnesis miršta ir jo vieton gimsta naujas jaunas mėnulis. Tad daugelis negrų tautelių jaunąjį mėnulį visada sveikina muzika, dainomis ir šokiais. Anglijoj visiems žinomas padavimas apie aslą, kuris gerdamas upely vandenį prarijo ir mėnulį, atspindėjusį vandeny. Aslą turėjo papiauti ir mėnulį, iš jo vidurių ištrauktą vėl į dangų paleisti. Mėnulinii beveik visur žmonės teikia kaltinimus, kurių iš tikrųjų jis nėra užsitarnavęs. Pavyzdiui, tvirtina, kad jo spinduliai, apšvietę miegantį žmogų, sunkina miegą, pagimdo baisių sapnų ir net miegantį priverčia atsikelti vaikščioti užmerktomis akimis stogais, pakraigėmis, lipti į medžių viršunes ir, hendrai, visur, kur yra pavojus nukristi ir susikulti ir kur žmogus nemiego-damas jokiu būdu neilps. Ta liga sergančius ir vadina "lunatikais." ("T.")

Laidojama daug gyvų numirėlių

Vienas žymus prancūzų gydytojas prof. Ikar'as senai tyrė, kada žmogus yra tikrai miręs. Jo manymu, labai daug laidojama žmonių, kurie dar nėra visai mirę. Kad žmogus nustojų kvėpavęs ir jo širdis nebemuša, tai dar nėra jokia mirtis tikrenybėje. Atskiri kuno organai bei atskiros kuno dalys dar gana ilgai gyvena. Jam pavyko nemažai pripažintų mirusių atgaivinti, vartojant širdies masažą. Buvo atsitikimas, kad pripažintą mirusį ir išgulėjusį 24 valandas lavoną pavyko atgaivinti širdies masažavimu. Kitą kartą gydytojui Halluam pavyko atgaivinti net 30 va-

Draugai Amerikiečiai!

Skaitykite pažangiųjų Rygos
lietuvių žurnalą

“Laisvas Žodis”

“LAISVAS ŽODIS” rašo apie darbininkų ir valstiečių kovą už šviešesnę ateitį ir jų gyvenimą.
 “L. ŽODIS” kovoja su visokiais tamsoje apasťalais ir kelia aikštėn klerikų ir jezuitų juodus darbus.
 “L. ŽODIS” savo turiniu labai įvairus, talpina daug paveikslų iš viso pasaulio gyvenimo.
 “L. ŽODIS” eina kartas per mėnesį ir metams kainuoja

tik 1 doleris

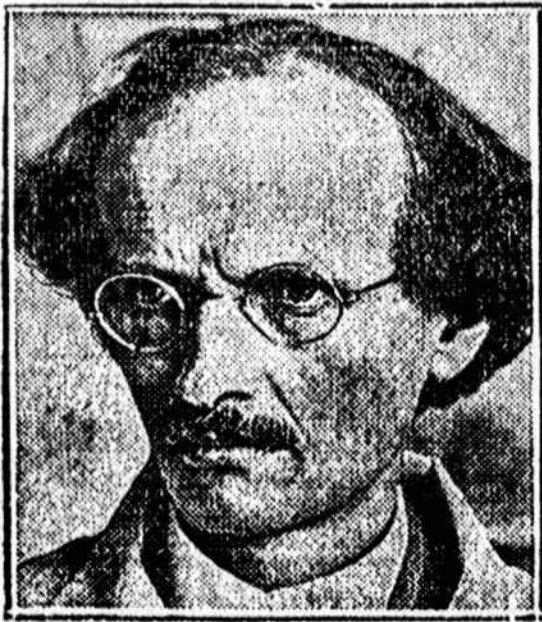
Dar gaunami šiu metų pirmieji
numeriai. Skubėkite išsirašyti, kad
nebutų per vėlu

“Laisvo Žodžio”
adresas:
Latvija, Rīga.
Gogola iela 7a-9

Sugrižo iš Vakacijų
DR. J. SHINGLMAN
VEL YRA SAVO OFISE
CICERO
4930 W. 13th St.

Ofiso valandos:
10-12, 2-4 p.
p., 7-8 vakare
Paneðððððð, se-
redomis ir pẽt-
nyçiomis po
pietų gydo li-
gionius ofise už
pusę kainos iš
priẽstasies sun-
gių laikų. Re-
umatizmo gy-
dymas — spe-
cialumas,
Ofiso Tel.
Cicero 49
Rez. Tel.
Cicero 3656

[Acme-P. & A. Photo]

August Piccard, Belgijos mokslininkas, kuris trumpoj ateityj rengiasi vėl kilti balionu į orą ir tyrinėti atmosferą.

landų gulėjusi lavoną. Teisybė, šitie atgaivinti dažniausiai vėl greit numiršta, nes jų kūnas buvo ligos labai sunaikintas. Bet užmuštus perkuno bei elektros srovės, prigėrusius, pasmaugtus ir kitus, kurių kūnas buvo sveikas, pavykda visiškai atgaivinti net po dviejų dienų.

Ikar'as mano, kad esą labai sunku nustatyti, kada žmogus tikrai yra miręs ir dažniausiai laikomi mirusiais dar nėra mirę; jie miršta daug vėliau. Tikriausias mirimo ženklas yra kuno gedimas. Kai lavonas pradeda dvokti, tada negalima abejoti, kad jis tikrai nebe gyvas.

Gyvybės ir mirties ribą labai sunku nustatyti. Ikar'as tvirtina, jog daug laidojama žmonių, kurie dar nėra visiškai mirę.

**Kodel juo aukščiau nuo
zemės, juo šalčiau?**

Atrodo, kad juo aukščiau
nuo zemēs, juo šilčiau turēti
butj — mat, esq arčiau prie
saulēs. Bet iš tikrųjų kitni
yra: juo aukščiau juo šal-
čiau. Taip yra del to, kad oras
įšyla ne nuo saulēs spindulių,
bet nuo zemēs. Saulēs spindulių,
eidami per org, jo neįkaitina;
įkaitina tik žemę, o nuo
šiltos zemēs ir oras sušyla; ta-
da buna šilta. Čia atsitinka
taip, kaip su stiklu: saulēs
spindulių, eidami per stiklą,
stiklo beveik neįkaitina, o
esantiūs už stiklo daiktus įkaitina.
Kas vasarą paskelia aukštai
orlaivius, tai žino, kad au-
kštumoje gana šalta, nors žė-
mai ant zemēs, visai šilta.

Ne visi daiktai vienodai išyla. Juodi daiktai labiau išyla nekaip balti, žemė labiau ir

DIDELĒ NAUJIENA

Chicago Mail Order
Outlet pasiluo
2100 Dresių
del moterų, panelių,
mėgaitių, triūnų,
dresės išklo, voile ir
kitų rinkamų audeklų
ir spalvų. Visų di-
dumų. Tikros vertės
iki \$9.95. Niekurios
biskų suteptos nuos-
vėnėjimo. Mes pra-
tieskai dykai atiduoda-
me tas dreses už ne-
gėdėtą kainą tiktai po
10c kiekv.
ir augščiau iki \$1.50.
Atsikiite anksči-
nėi dresės bus greitai
išpirktos.

CHICAGO MAIL ORDER CO.
Harrison & Paulina Sts. , Marshfield 'L'
Atbara kasdien iki 6 v. v. Ketv. ir
Subatoj iki 8:30 v. v.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS
3514-16 W. ROOSEVELT ROAD
Parti St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8902
Vanos, lietaus ir druskos vanos,
swimming pool.
Rusiška ir turkiška pirtis moterims
sėredomės iki 7 v. v.

Lietuvaitės

NAUJIENOS tik ką atspausdino gražią, didelę spalvuo-
tą MADŲ KNYGĄ. Joje rasite ne tik madas, bet ir šiaip nu-
rodymus ir pavyzdžius išsiuvinėjimams, skrybelaitėms ir
t. t. **Kaina tik 10 centų.**

Užsisakykite tuojaus
"NAUJIENOS"
 1739 So. Halsted Street
 CHICAGO, ILLINOIS

IN OUR OFFICE

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 3500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 3500.

MAŠINOS IR GAMYBA

Amerikoj šiandien priskaitoma ligi 11,000,000 bedarbių. Tokį pareikšimą neseniai padarė William Green, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas. Jis pranešauja, kad žiemą, jeigu dalykų padėtis nepagerės, bedarbių skaičius pasieks 13,000,000. Valdžios statistikos duomenys rodo, jog nuo šių metų pradžios ligi birželio mėnesio iš darbo buvo paleista 1,300,000 darbininkų.

Tokio nedarbo Amerika niekuomet dar nėra turėjusi. Kas atsitiko? Paprasčiausias aiškinimas yra tas, kad Amerikoj tapo prigaminata daugiau įvairių dirbinių, negu žmonės gali išpirkti. Vadinasi, įvyko viršprodukcija ir pramonininkai nebeturi rinkos savo gaminiams.

Tame, žinoma, yra tiesos. Pramonininkų tikslas yra daryti pelną. Jeigu nėra rinkos, kur jie galėtų su pelnu parduoti savo dirbinius, tai jie susiaurina gamybą ir stengiasi apsieiti su mažiau darbininkų.

Paziūrėkime dabar, kas atsitinka. Juo daugiau atsiranda bedarbių, tuo labiau žmonių perkamoji jėga sumažėja. Susidaro kažkoks užburtas ratas, iš kurio nebegalima surasti išeities. Pramonininkai siaurina gamybą ir atleidžia darbininkus, nes jie savo dirbiniams neturi rinkos. Bet juo daugiau darbininkų yra paleidžiama iš darbo, tuo labiau perkamoji jėga smunka. Žmonės neturi pinigų ir todėl stengiasi kiek galima mažiau visokių reikmenų pirkti. Padarinų pramonininkai dar labiau susiaurina gamybą ir dar daugiau darbininkų paleidžia iš darbo.

Niekas negali užginčyti, kad Amerikoj kaip tik toks procesas ir eina. Per paskutinius trejus metus gamyba čia laipsniškai smuko ir dar tebesmunka. Juo labiau bedarbių skaičius didinasi, tuo mažiau pramonininkai beturi progos surasti rinką savo dirbiniams.

Seniau Amerika eksportuodavo į kitus kraštus už bilionus dolerių įvairių dirbinių. Vadinasi, ji turėjo didelę rinką ne tik namie, bet ir užsieniuose. Štai kodėl jos pramonė neįmanomai išaugo. Šiandien sąlygos visiškai pasikeitė: ir mažiausios valstybės stengiasi būti nepriklausomos ne tik politiškai, bet ir ekonomiškai; jos stengiasi pačios pasigaminti viską, kas joms reikalinga. To paseka yra aukšti muitai. Valstybės nori išvystyti gamybą namie, ir kad saviškiai pramonininkai galėtų atlaikyti konkurenciją, tai ant įvežamų prekių iš kitur užkraunama dideli muitai.

Tas muitų karas juo tolyn, tuo darosi griežtesnis. Todėl sunku tikėtis, kad Amerikos eksportas trumpoj ateityj galės žymiai padidėti. O tai reikšia, jog ji turės daugiausiai remtis vidaus rinka.

Prieš keletą metų kai kurie optimistai su didžiausiu entuziazmu kalbėjo apie naujų išradimų ir modernių mašinų naudingumą. Jie stengėsi įrodyti, kad tokio dalyko, kaip technologiškas nedarbas, nėra ir negali būti. Mėgiamiausias jų pavyzdys buvo automobilių pramonė. Tos pramonės išsivystymas tiesioginiu ir netiesioginiu būdu suteikė darbą 4,000,000 žmonių. Nauji išradimai, sako jie, paprastai pagimdo ir naujus reikalavimus. Taip atsitiko su automobiliais, radio imtuvais ir kitais išradimais. Na, o tai reikšia, kad nauji išradimai sukuria naujus darbus.

Tačiau faktai visai ką kitą rodo. Columbia universitete grupė technikų per kelis metus studijavo klausimą, kaip nauji išradimai ir moderniškos mašinos atsiliepia į nedarbą. Šiomis dienomis tie technikai paskelbė savo tyrinėjimo rezultatus, iš kurių matyti, kad mažiausiai bedarbių Amerikoj buvo 1918 m. Po to bedarbių skaičius laipsniškai pradėjo didėti. Tuo pačiu laiku didėjo ir produkcija. Vadinasi, su mažesniu skaičium darbininkų buvo pagaminama daugiau dirbinių.

1918 m. Amerikos pramonė samdė 9,800,000 darbininkų, o 1929 m., kada "gerovės laikai" neva pasiekė aukščiausio laipsnio, bedirbo tik 9,300,000. Vadinasi, moderniškos darbo sutaupymo mašinos išstumė lauk pusę milijono darbininkų.

Tąja kryptimi pramonės racionalizacija tebeina ir dabar; juo daugiau išradama darbu taupyti mašinų, tuo daugiau darbininkų išmetama į gatvę.

Prie tokių sąlygų tegali būti tik viena išeitis: trumpinti darbo valandas. O kol to nebus padaryta, tol Amerikoj ir kitur vargu bau bus galima nedarbo klausimas išspręsti.

KLAJOKLIAI

Savo laiku laikraščiuose buvo labai daug rašoma apie Rusijos vaikus, kurie laike pasaulinio ir tarpusavinio karo neteko tėvų ir klando po visą šalį. Vyriausias jų užsiėmimas — vagiliavimas ir plėšimai. Tie vaikai Rusijoj yra žinomi kaip "bezprizornye" — be priežiūros.

Amerikoj depresija sukūrė irgi tinkamas sąlygas atsiradimui tokių "be priežiūros" vaikų. Vaikų biuras skelbia, kad šiandien Amerikoj randasi apie pusę milijono be priežiūros vaikų. Jų amžius įvairuoja tarp 14 ir 21 metų. Kai kurie jų yra lankę aukštesnes mokyklas ir net kolegijas.

Kas verčia tuos jaunuolius apleisti namus ir klajoti po plačiąją Ameriką? Žinoma, skurdas. Išbadėję ir nudrįkę, jie klajoja iš vieno miesto į kitą, tikėdamiesi surasti kokį nors darbą. Bet gauti darbas šiais laikais yra tiesiog neįmanoma. Niekur jie nėra pagelaujami svečiai, — jiems duodama pavalgyti ir tuoj prašoma išsikraustyti.

Kiek daug yra tų klajoklių, liudija jau tas faktas, kad vien tik į Kansas City, Mo., jų kas dieną atvyksta apie 1,500. Jie čia sustoją kelioms valandoms ar dienai kitai ir vėl traukia toliau. Kadangi jaunieji klajokliai neturi patyrimo, tai su jais dažnai įvyksta nelaimių. Vienas tik geležinkelis raportuoja, kad perėitą žiemą 50 jaunuolių užsimušė ir apie 100 susižeidė, bebandydami važiuoti traukiniais.

Nėra, žinoma, reikalo aiškinti, kad toks klajokliškasis gyvenimas neigiamai veikia jaunuolius. Iš jų lengvai gali išsivystyti pavojingi visuomenei žmonės, — visokios rūšies nusikaltėliai. Ir dėliai to bus vyriausiai atsakomąja dabartinė santvarka, kuri beveik nieko nedaro, kad išgelbėtų tuos tukstančius jaunuolių nuo skurdo ir bado.

St. Ziemys

Pirmą Kartą

Mikas Valiulis buvo neseniai įstojęs į slapta organizaciją, kurios tikslas buvo nuversti esamą valdžią, kurstyti žmoges sukilimui, neklusai valdžios ir patiems kenkti visomis priemonėmis valdžiai.

Mikas buvo jaunas, vos aštuoniolikos metų vaikinys ir apie partijas mažai ką tenusimam, bet stoji į šią slapta organizaciją, nes jį į ją viliojo ne pats tikslas, bet romantinis gyvenimas, noras ieškoti prietikių, ką jis ir manė rasti įstojęs į organizaciją.

Tiesa, tos organizacijos posėdžiuose buvo kalbama apie ginklus, šautuvus, braunungus, rankų granatas, piroksilną, atsisaukimus, draudžiamą literatūrą ir t. t.

Mikui iš karto patiko tos organizacijos darbas ir visas veikimas, o apie pasekmes visiškai negalvojo.

Retkarčiais, vienam aukštam, gelsvais plaukais mokiniui kalbant apie policijos žiaurumus, apie sunkią draugų padėtį kalėjime, apie sušaudytus draugus, jį pakratydavo šiurpas, bet greitai save nuraminavo mintimi, jog jis niekuomet nepakliks.

Ir iš tiesų. Visą pusmetį išbuvo organizacijoje, bet nebuvo policijos persekiojamas arba bent sekamas. Jis buvo policijos akyse tyras, kaip neseniai gimęs kūdikis.

Mikas galvojo, jog tokis gyvenimas amžinai tęsis. Jis dargi šiek tiek susipažino su teoretine savo organizacijos puse ir per posėdžius sakėdavo gan karštas prakalbas neįdomas mirti, baimė, pasakodamas, kaip gera ir lengva už ideją kentėti ir dargi mirti.

Visi draugai sakė, jog Mikas greitai prasimuš į viršunes, bus gabi agitatoriumi ir naujūnų, geru organizacijos darbuotoju.

Pasibaigė pusmetis nario bandymo laikas ir Mikas virto tikru, aktyviu slapto organizacijos nariu. Jau turėjo pradėti dirbti gana atsakingus organizacijos darbus, pavyzdžiui: ginklus gabenti, literatūrą nešti, atsisaukimus platinti ir t. t.

Tokių jaunikių, kaip Mikas, organizacijoje buvo keletas. Tą dieną, kai jie buvo pri-

imti į aktyvių narių skaičių, jiems papasakojo kokios dabartinės jų veikimo sąlygos, padėtis ir koks darbas stovi prieš jų akis.

Iš viso ko Mikas suprato, jog čia ne juokai, bet gana rimta padėtis ir gan pavojingas darbas. Tik dabar Mikas suprato, kodėl taip greitai pakliuvo draugai ir taip žiauriai juos baudžia valdžia. Mikui buvo aišku, jog ir jį laukia toks pat likimas, kaip sušaudytus ir dabar sėdinčius kalėjime draugus.

Jis jau buvo bekietingas visai atsisakyti iš organizacijos, bet buvo gėda prieš draugus, antai, jį rido prie organizacijos ir meilė prie vienos merginos, vadinamos Rožės.

Tai buvo narsi, atkakli, vyriško budo mergina. Ji buvo be galo graži ir gan meiliai žiūrėdavo Mikui į akis.

Jis gerėdavosi jaja visur: per organizacijos posėdžius ir šiaip kur nors susijęs. Jam ypač sekėdavosi kalbėti, jei per organizacijos posėdį buvavo Rožė. Tuomet jis kalbėdavo kaip pranašas, puldavo organizacijos priešus, kaip Ciceronas Kataliną, apskritai, jam sekėdavo.

Ir dabar viskas būtų gerai, jei ne tie atsakingi organizacijos darbai ir ta praeikta, baisi, kvapą užimanti pirmininko kalba apie valdžios žiaurumus.

Besprendžiant Mikui savo likimą: ar pasilikti, jis gavo vieną vakarą įsakymą eiti mityti atsisaukimus. Ne tik mityti, bet ir lipinti. Už pagalbą ninką jam paskyrė Rožė.

Sužinojęs, jog tą darbą dirbs kartu su Rožė, Mikui išgaravo iš galvos visi būsūs persekiojimo vaizdai ir baimė.

Vakare jis buvo jau išvireskljus, pristatęs už dirbo paltu ir, Rožė atėjus, išėjo į gatvę lipinti atsisaukimų.

Mikas šmeravo sienas, o Rožė toje vietoje lipino atsisaukimus. Jiems buvo paskirta Vilniaus gatvė, kuri buvo mažiausia policijos lankoma.

Jau baigė lipinti ir buvo nutęję į tamsiausią gatvės kraštą, kaip staiga gatvėje paskui juos pasigirdo nerviški ir skubūs žingsniai.

Mikas atsigrėžė ir jam plaukai pasišiaušė. Gatvė ėjo policininkas draskydamas atsisaukimus.

Mikas greitai stvėrė nuo diržo katilėlį su klijais ir svo-

[Acme-P. & A. Photo]
Megan Lloyd George, buvusio Anglijos premjero dukte, kuri prie savo namų Londone pagriuvo ir sulaužė ranką.

jo per tvorą į kažkokį darželį. Rožė tą pat padarė su pasilikusiais atsisaukimais.

—Bėkime! — riktelėjo Mikas pamažu Rožei į ausį.

—Jau vėlu bėgti, — atsakė Rožė ramiu, truputį rupestingu balsu.

—Mes žuome! Velnias mane liepė įstoti į tą praeiktą organizaciją, — tarė drėbėdamas ir kalendamas iš baimės dantimis Mikas.

Rožytė pažūrėjo šnairomis į Miką ir ramiu balsu užklausė:

—Ar taip bijot mirties?

—Jėzau Marija! Aš viską papasakosiu, bet turiu išsigelbėti nuo mirties. Juk aš toks jaunas...

Policininkas artinosi. Jo dažni žingsniai tylioje gatvėje buvo aiškiai girdėti.

Juo policininkas artėjo, juo Mikas labiau drebojo ir pagaliau, atsisėmęs į tvorą tarė:

—Negaliu toliau eiti... Kojas pakirto...

Rožė prisitartino prie Miko, apkabino jį už kaklo ir pradėjo savo raudonomis lūpomis bučiuoti išbalusį veidą.

Policininkas buvo vos už trijų ar keturių žingsnių. Jau buvo aiškiai matyti, kaip jis atsisėgė kalurą ir siekė revoliu-

Aiškiai buvo matyti jo žibanti piktos ir šuniškai drąsios akys.

Mikas jau nieko neįsėdė.

Kad nesumuktų ant žemės, apkabino Rožė ir užmerkė akis, neįsėdėdamas matyti to momento, kuomet policininkas atkišęs parabelių dėd jam ir Rožėi geležinius pančius ant rankų...

Taip Mikas vaizdavosi šios visos istorijos finalą. Policininkas prisitartino prie Rožės ir Miko.

Sustojo.

Pažūrėjo.

—Ach, — suriko lyg nusigandęs, lyg susigėdęs Rožė ir paslėpė savo veidą ant Miko krūtinės.

Mikas, manydamas, jog Rožė pamačius parabelio vamzdį ir žibanti pančius suklido, dar smarkiau sumerkė akis ir tvirtiau apkabino Rožė.

—Atsiprašau, — tarė mandagiai policininkas. — Aš pakankiamai jums tokiame svarbiame momente. Aš maniau, jog tai tie praeikti atsisaukimai platintojai, o čia meilė porėlė! Cha-cha-cha! Atsiprašau! Labai atsiprašau...

(Policininkas atidavė pagarbą ir nuėjo.)

—Einame! — tarė tvirtu balsu Rožė.

Iki trečios gatvės Mikas ėjo kaip pakvėjęs. Jis vis dar negalėjo patikėti, jog išsėvas.

Pažūrėjo į ramų Rožės veidą ir tarė:

—Rožytė! Kuo aš tau atsimokėsiu už išgelbėjimą?

—Tamsta didžiausias bailys! Likite sveikas!

Ir dargi rankos nepadavus Mikui, nužingsniavo į kitą gatvės pusę, nei karto neatsigrįžus į stovintį, lyg nudiegtą Miką.

Nuo to vakaro nieks daugiau nematė Miko slaptoose organizacijos posėdžiuose. Niekad Mikas daugiau nekalbėjo su Rožyte.

Ji išmetė iš organizacijos ir dar pagrąsino jį pamokinti, jei jis ką nors apie tą atsitikimą ir apskritai organizaciją drįstų kam nors bent žodį pratariti.

Mikas tylėjo ir daugiau nekad nematė stoti dargi į nekalčiausią organizaciją... šakiai.

BRAM STOKER

Vertė A. Valada

GRAFAS DRAKULA

Pirmosios Dobleday, Doran & Co.

(Tęsa)

"Ar žinote pavardę to žmogaus, kuris ją paėmė," paklausė Van Helsingas, stengdamasis neparodyti savo susijaudinimo.

"Tuojaun pasakysiu!" atsakė kapitonas ir nuėjęs į kabinetą, atsiėmė kvitą su parašu Imanuelis Hildešeimas. Adresas buvo 16 Burgen-Strasse. Iš kapitono daugiau nieko negalėjome patirti, todėl padėkoję, nuėjome toliau.

Hildešeimą radome kontoroje. Tipingas, teatrališko tipo žydus. Nosis buvo panaši į avies šnerves. Ant galvos tupėjo aukštas fezas. Jo argumentai buvo žydo argumentai, — kvepią auksiniais. Po ilgo derėjimosi pagaliau pasakė ką žinojo. Jo suteiktos informacijos buvo paprastos, bet labai svarbios. Jis gavo laišką iš Londono, nuo tulo p. de Vile, kuriame buvo įsakymata perimti iš "Carinės Katarinos" dėžę, jeigu galima, prieš išauštant, kad tuo būdu būtų galima išvengti munitenų. Dėžę atidavė kokiame ten Petriui Skinskiui, kuris turėjo užmegzti ryšius su slovakais, varinėjančiais prekybą tarp kaimų upės pakraščiais ir uosto. Už darbą jam buvo užmokėta Anglijos pinigais, kuriuos jis išmainė į auksą Tarptautiniame Dunojaus banke. Kuomet Skinskis atėjo, Hildešeimas nuvedė jį į laivą ir perdavė dėžę, tuo būdu sutaupydamas laiko ir išlaidų. Tai viskas ką jis žinojo.

Tuomet išėjome ieškoti Skinskio, bet niekur negalėjome jo užtikti. Vienas jo kaimynų, kuris Skinskiui nerodė labai daug artimo meilės, praane, kad jis išvyko dvi dienas atgal, bet kur niekas nežino. Tas žinias patvirtino jo šeimininkas kuris per pasiuntinį nuo Skinskio gavęs raktą nuo kambario ir nuomą Anglijos pinigais. Tai įvyko tarp dešimtos ir vienoliktos valandos vakar naktį. Ir vėl nieko nepesėme.

Mums besikalbant kas toliau daryti, į namą atbėgo uždusęs žmogelis, šaukdamas, kad Skinskio kūnas buvo rastas šv. Petro bažnyčios kiemyje ir jo gerkle buvo prakišta kokuo tai žveries. Tie su kuriais mes kalbėjomeš nusukė bėgo pasižiūrėti į nelaimingą Skinskį, o moterys šaukė "Tai slovakų darbas!" Mes kuo greičiausiai iš vietos prisailinomė, kad ir mus neįtrauktų į dalyką ir tokiu būdu sugaišintų daug brangaus laiko.

Grįždami namo kalbėjomeš, argumentavome, bet nieko tikro negalėjome nutarti. Visi tačiau būvome įsitikinę, kad dėžė buvo kur nors gabenama vandeniu. Kur ją gabeno buvome mūsų dalykas patirti. Nusimėme ir nuopoliu su upu grįžome į viešbutį pas Miną.

Kuomet vėl visi sujėmė, pirmas dalykas buvo nutarti ar būtina vėl priimti Miną į mūsų tarpą ir dalintis su ja paslaptimis ir planais. Dalykai blogėjo, ir tai padarė gal dar turėsimė progos savo atsiekti, nors tuo pačiu laiku labai daug rizikuojame. Pra-

Minos Harkerienės užrašai

Spalio 30 d., vakare: — Visi vyriškiai buvo tiek išvargę, nusikamavę ir nusiminę, kad vargu buvo galima kas nors pradėti iki jie gerai nepasilsėjo; todėl paprašiau jų prigulti nors pusvalandžiui, o aš, pasinaudodama proga, mėginiau sutvarkyti užrašus iki paskutinių įvykių. Esu labai dėkinga tam žmogui, kuris išrado rašomąją mašinėlę ir Kvintui Morris, kuris vieną tu mašinėlę man parupino. Nebūtų labai patogų darbą atlikti su plunksnačiu...

Jau visas pabaigta; vargšas, brangus Jonatanas, kiek daug jis perkentėjo, ir kaip sunkiai jis dabar kenčia. Jis guli išsitiesęs ant sofos, ir snaudžia. Atrodo, kad jis pusiau apmirus, nekvepuoja, o jo kūnas sugniuzęs, be jokio gyvumo. Jo blakstienos suvarakos, o veide ryškiai matosi kančių žymės. Vargšas Jonatanas, gal jis apie ką nors galvoja, ir gal todėl jo veidas taip susiraukęs, susikoncentravęs ant vieno dalyko. Dieve, jeigu tik galėčiau jiems koki nors būdu prigelti... Mėginiau padaryti kiek pagėdysiu.

Paprašiau Van Helsingo parupinti man visus dokumentus ir raštus, kurių dar nebuvau mačiusi. Jiems begulint mėginiau visus raštus atydziai peržiūrėti ir gal pagėdysiu padaryti kokią nors naudingą išvadą. Paseksiu profesoriaus pavyzdžiu ir faktus apgalvosiu šaltai, bešališkai, nebijodama ir su kiekvienu nemaloniu dalyku susidurti veidas veidan...

Esu giliai įsitikinusi, kad tik su Dievo pagalba pagėdysiu atrasti labai svarbių dalykų. Tuojaun pasistengsiu surasti žemėlapius ir juos pastudijuosiu...

Dabar esu beveik tikra, kad mano tiesa. Mano darbas jau baigtas, todėl sušauksiu visus mūsų grupės narius ir perskaitysiu savo naujus patyrimus. Jie galės juos apkalbėti ir išnagrinėti; kiekviena minutė yra labai brangi, todėl reikia skubėti ir mėginti faktus teisingai atpasakoti. (Būs daugiau)

"Naujienuose" galima gauti Urugvajaus, Pietų Amerikos, lietuvių laikraščius: "Naujoji Banga" (No. 5) "Tribuna" (No. 4)

Kaina 5c kiekvieno.

Šiandie atėjo KOVA No. 7. Galima gauti ją Naujienuose. Kaina 10c.

BOSTONIEČIŲ ATYDAI

Naujienas galima gauti nusipirkti kasdien pas p. M. Andelman, 284 Tremont St., Boston, Mass.

NAUJAS Kultūros No. 6 ir 7 atėjo. Galima gauti Naujienuose. Kaina 45c.

CHICAGOS ŽINIOS

Pradėjo imti darbininkus darbui

Pasak "Chicago Herald-Examiner", Chicago daugmenų biznio įstaigos ir fabrikantai pradėjusią savaitę turėję veikliausią bėgių pastarųjų dviejų metų. Tūkstančiai bedarbių sugrįžę į dirbtuves, kurios buvusios priverstos pildyti užplūdimą orderių.

Ši žinia būtų tikra pašvaistė Chicago padangėj. Gal ji yra ir teisinga. Bet Chicago diidlapuose, jų tarpe ir kalbamame dienraštyje, per pastaruosius porą metų jau kelias atvejais buvo pasirodžiusių tokių pranešimų, kurie vėliau pasilikę nepatikrinti.

Todel atrodo, kad džiaugtis tuo pranešimu yra dar per anksti, kad reikia palaukti, iki galima bus persitikrinti jo teisingumą.

Mirė ir dar gyvas

Fred Oetzman, 30 metų, 5941 Normal blvd., plaukė per 30 pėdų gilio kanalą. Jį pagavo mėslungis. Vyras nusileido dugnan ir ten išbuvo kurį laiką, iki atvyko pakrančių sargyba. Pastaroji ištraukė Oetzmaną į sausumą. Pulmotoris dirbo pusę valandos kol atgaivino pasikenduolį. Oetzman atsipeikėjo. Reikia, buvo miręs, o dabar gyvas.

Šilčiausia rugpjūčio mėnesį diena

Praėjusį antradienį oro temperatūra Chicago pasiekė 90 laipsnių. Tai buvo šilčiausia ši mėnesį temperatūra Chicagoj.

Suėmė opiumo pedliorius

Ruby Olson, 22 metų, ir Nick Pape (kitais vadinamas Jim Buckman), buvęs seniau kumtininkas, tapo areštuoti. Jie yra kaltinami nusizengimu įstatymams reguliuojantiems narkotikų gabenimą ir pardavinėjimą.

Užsimušė

Benjamin Peindosky, 449 North Clark st., langų plovėjas, nupuoė žemėn iš šešto aukšto Y. M. C. A. trobesio, 830 So. Michigan ave., ir užsimušė.

Fotografą patrauktas teisman

Harvey Raymond Spenser, fotografas, 5510 Harper ave., kaip praneša "Her-Ex.", yra kaltinamas teisme tuo, kad jis masinę jaunąs merginas pozuoti pveiksams nuogas ir pardavinėjęs nesvarius paveikslius.

Sugadino 1,500 vertės drabužių

Trys vyrai įsibrovė į Chicago Fashion Tailors įstaigą, 227 West Van Duren st., apšlakstė degančia rūkštum užtikus įstaigoj drabužius vertės \$1,500 ir sugadino juos.

Saužudystės Chicagoj

Per pirmuosius šių metų šešis mėnesius Chicagoj nusišovė 159 asmenys, nusinuodijo 73 ir pasikorė 63; trylika išsoko per langus. Galvažudysčių papildyta 1894. o tuo pačiu laikotarpiu jų papildyta 1931 m. viso 1942.

106,000 mokinių aukštesnėse Chicago mokyklose

Apskaičiuojama, kad šiemet, prasidėjus mokyklų sezonui, i Chicago aukštesnės mokyklos (high schools) įstos daugiau, kaip 106,000 mokinių—vaikinių ir mergaičių. Taip rodo plaukiantys mokyklų užsirašymai. Tai bus 6,000 didesnė skaitlinė, negu praėjusių metų užsirašymai davė.

Šunų depresija

Kaip šiandien prasidės šunelių paroda Winnetka miestely. Matyti, kad ir šunelius palietė depresija, ba šiai metinei parodai jų užregistruota per pusę mažiau, ne kad kitais metais.

Nukrito tris aukštus žemyn, nesusižeidė

Antoinette Anseleen, 22 mėsėsinų mergaitė, iškrito į šalį gatvę iš trečio namų aukšto. Ji net nesusižeidė sunkiau, tik buvo kiek apdraskyta. Mergaitė gyvena adresu 1021 North Franklin st.

Nušautas mainierių viršininkas

Illinois mainierių turi nesuapratimų savo tarpe dėl naujos sutarties, kurią pasirašė unijos viršininkai su samdytojais. Vieną mainierių dalis nenori priimti sutarties; kiti gi nori eiti dirbti sulig nauja sutartimi.

Ryš su šiais nesuapratimais rengiama prakalbos, šaukiama mitingai protestams, etc.

Ir dabar, trečiadienį, įvyko vienas skaudžiausių aktų, kaip manoma, pasekoj šių nesuapratimų. Joe Golbert, lokalo No 303 prezidentas ir mainierių protestų mitingų įvykusio Benild miestely pirmininkas, tapo nušautas. Jį nušovė vienas trijų vyrų, kurie atvažiavo automobiliu prie Colberto namų, pasiėmė jį prie savo automobilio.

Bomba už nupiginimą pieno

Naktį iš antradienio į trečiadienį sprogo bomba, užmesta ant stogo namelio, kuriame laikomi krautuvių Joseph Kreda, 3858 West Roosevelt road. Kaip manoma, bomba mėsėta buvo į jo krautuvių todėl, kad jis pardavinėja pieną 2 centais kvortai pigiau, ne kad kai kurios kitos krautuvių. O jis gali pardavinėti pieną pigiau, ba gauna jį pats pigiau, imdamas iš nepriklausančios pieno trustui firmos.

Ieško tėvų, kurie pametė ją 1871 m.

Didžiajame Chicago gaisre 1871 metais tėvai pametę jauną mergaitę, dar kūdikį. Šiandien ta mergaitė yra Mrs. Louise Harding. Ji gyvena adresu 97 Aberdeen st., Rochester, N. Y. Dabar moteris, budama 61 metų, ieško giminių arba žinių, kas galėjo būti jos tėvai, kai ji tapo pamesta Chicagoj gaisro laiku.

Užsinuodijo sugedusiu vynu

Vienas vyras mirė, o kiti trys, kaip pranešama, yra arti mirties pasekoj vakaruškos, kurioj sugedusio vyno buvo išgerta.

Vakaruška įvykusi pas John Formalski, 1308 East 93 street. Mirė pat Formalski.

Charles Zastis, 9813 Woodlawn avenue, nugabentas į kaimtės ligoninę. Kitas geres to vynu esąs John Kalis. Atrodo, kad abu juodu yra lietuviai. Dar vienas nukentėjusių yra John Kongregovis, 28 m. Ka-

lis ir Kongregovis nugabenti į Burnside ligoninę. Užsilikęs iš vakaruškos vynos pavesta daktarui Chester H. Guy, koronerio tarnyboj esančiam, kad jis padarytų analizę ir surastų, kokios rūšies nuodų vyne buvo.

! pražuves

Daugelis pirmųjų išpužiu dažnai esti sugadinama kokiū nors mažų iš pažiūros daiktų.

Tai yra puiku jeigu gali taip padaryti, jog kitiems patiktum. O vienok, dažnai koks mažas daiktas gali neįleisti jums rami.

Pavyzdžiui, jeigu žmogaus dantis yra nešvarus, tai jis noroms ar nenoroms turėsime ta kaip užmetima tam žmogui. O tuo tarpu gal-būt toks pat užmetimas yra daromas ir jums.

Listerine, dantu tepalas, valo dantis nauju būdu. Musu chemikai pagaliau surado sušalta kursu ištikro žvėdita nedraskydami dantis smulkiu šepetėliu, kas uždavinia pagaliau tapo išrastas.

Didelė tuba Listerine dantu tepalo kainuoja tik 25 centai; gaukite per savo aptiekorių. Lambert Pharmacal Co., Saint Louis, U. S. A.

PROBAK-

suteikia barzdaskutyklos komfortą skutimos namie (PROBAK BLADE)

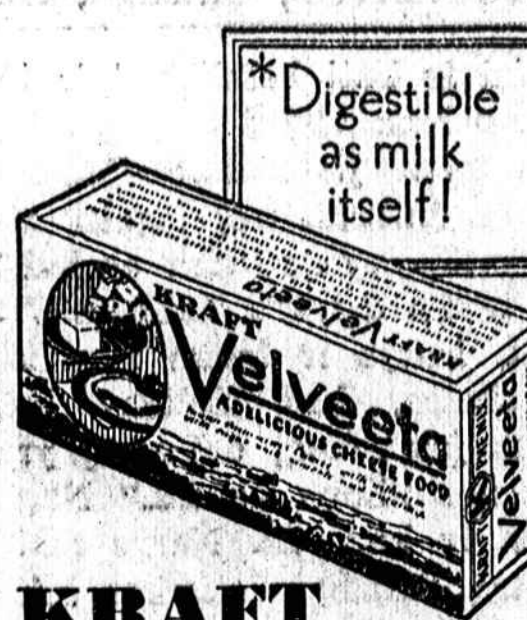
Don't neglect Colds

Saldiai krūtinės ir gerklės gali pasidaryti rimtos. Pateiktas jaus 15 minutes su "Musterole", "counter-irritant" ir uždavinia karta į valandą, jis turi suteikti pagalbą. Milijonai varojamais per 30 metų rekomenduojamas daktarų ir slaugių.

MUSTEROLE

MURINE FOR YOUR EYES

Night and Morning to keep them Clean, Clear and Healthy Write for Free "Eye Care" Book. Murine Co., Dept. B. S. 9 E. Ohio St., Chicago

KRAFT Velveeta

• • • • • šį skany naują surį galima tarpinti, raikyti, tepti!

Kaip jo pilnas, riebus surio skonis pritinka prie kitų valgių! Mėsos, žuvies, kiaušinių, daržovių. Ir jis sveikas — lengvai virškinasi, — tyras kaip tyras pats pienas!

Pabandykit jį šiandien — del keptimo ir sendvičių. Jūsų groserninkas turi jį pusės svaro pakuose.

DOUBLE ACTING KC BAKING POWDER

Pastebėkite puikų rezultatą — kaip piragai laikosi ilgiau. SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS. 25 ounces for 25¢. MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT.

Peter Conrad

Fotografuoja jus namuose arba studijoj 6023 S. Halsted St. (Jansen Stud.) Res. 730 W. 62nd St. Tel. Englewood 5840

Graboriai Lachavich ir Sunus LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauja laidotuvių kuopigijaus. Reikale maldžiamie atsišaukti, o laisvą darbą busite užgančindami. Tel. Roosevelt 2515 arba 2516

2314 W. 23rd Pl., Chicago SKYRIUS

1439 S. Court, Cicero, Ill. Tel. Cicero 5927

VARICOSE GYSLOS

Užgydomos Nauju Metodu. Be operacijos ar iškirčių. Be priverstinio poilsio. Šis paprastas gydymas namie leidžia jums atlikti savo reikalus kaip paprastai — einama, jei norite, tiek pailsio, kad esate priversti gulėti lovoje. Tokiam atsitikimui, Emerald Oil veikia taip greitai, kad užgydo jūsų kojų žaizdas, sumažinti skausmą ir palaikyti visus aktyvumus, kad jūs į trumpą laiką galėtumėte atkelti. Tiktai šiuo gydymu įrodytų, ir juma tikrai patenkis. Jūsų aptikimui nepasilaikys jūsų pinigų, jeigu norėsite.

Victor Bagdonas

Perkaustom rakandis pigiai į visas miesto dalis. farmas ir kitus miestus. Darbą garantuojam.

3139 So. Halsted St. Tel. Calumet 3398

Graboriai S. M. SKUDAS

Lietavis GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS Didelė ir graži kopyčia dykai 718 W. 18 St. Tel. Roosevelt 7332

IGN. J. ZOLP

Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoj. 1646 W. 46th St. Telefonas

Boulevard 5203 Boulevard 8413

1327 So. 49th Ct. Telefonas Cicero 3724

Telefonas Yards 1138

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas. Moderniška Kopyčia Dovanai Turis automobilis visokiems reikams. Kaina prieinama

3319 Auburn Avenue CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Mūsų Patarnavimas laidotuvių ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime ilaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

Lietuvės Akuserės

Mrs. A. K. JARUSH PHYSICAL THERAPY & MIDWIFE

6109 South Albany Av. Phone Hemlock 9252

Akių Gydotojai

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Palingvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudamą akių karkštį, nuima kataraktą, atsisaiso trumparegystę ir toliau. Prieingia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančią mažiausias klaidas. Specialie atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akių karkštį per pusę pigiau, kaip buvo pirmiau.

Daugelis atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 South Ashland Ave. Phone Boulevard 7589

Duokite savo akis ięgzaminuoti

Dr. A. R. BLUMENTHAL

OPTOMETRIST. Praktikuoja visą 20 m. 4649 S. Ashland Ave. Tel. Boulevard 6487

Tel. Yards 1829

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS. Patyrimas. Kompliknuose atsitikimuose

Ofisas ir Akių Diktuvių 756 West 35th St. kampaas Halsted St.

Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12

Lietuviai Gydotojai

Dr. C. K. Kliuga DENTISTAS

Užrunkais, Kėvergaiss ir Sbnatoma 2420 W. Marquette Rd. art. Western Av. Phone Hemlock 7828

Panėdžiai, Seredomis ir Pėnyčioje 1821 So. Halsted Street

DR. A. J. KARALIUS

Gydotojas ir Chirurgas 3147 So. Halsted Street Tel. Calumet 3294

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir nuo 6 iki 9 valandos vakare

DR. MARGERIS

Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6:30 iki 8:30 vakare, Sekmadienis nuo 10 iki 12.

3421 So. Halsted St. Phone Boulevard 8483

A. L. Davidonis, M.D.

4910 So. Michigan Avenue Tel. Kenwood 5107

VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandai ryte; nuo 6 iki 8 valandai vakare

apart kventadienio ir ketvirtadienio

Phone Canal 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street

Valandos: 1—3 ir 7—8 Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį. Residencija 6628 So. Richmond Street Telefonas Republic 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913

DR. BERTASH

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted St.) Ofiso valandos nuo 1-3, nuo 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5914

DR. NAIKELIS

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted St.) Ofiso valandos: nuo 2-4, nuo 7-9 Nedėliomis pagal sutartį

Dr. Suzana A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų 4145 Archer Ave.

Val. 10-12 ryto; po piet 4-8 tik utarinkais ir ketvergaiss. Seredomis ir nedėliomis pagal susitarimą. Ofiso Tel. Lafayette 7337 Rez. Tel. Hyde Park 3395

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4142 Archer Avenue

Valandos 11 ryto iki 1 po pietų, 2 iki 4 ir 6 iki 8 vak. Nedėliom nuo 10 iki 12 diena.

Telefonai diena ir naktį Virginia 0036

Rez. 6600 South Artesian Avenue Phone Prospect 6659 Ofiso Tel. Canal 0257

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street CHICAGO, ILL.

A. MONTVID, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 W. Madison St. Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Tel. West 2860

Namų telefonas Brunswick 0597

DR. M. T. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS OFISAS: 4645 S. Ashland Ave., Ofiso valandos nuo 8 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel.: Boulevard 7820 Namų Tel.: Prospect 1930

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue Tel. Lafayette 4146

VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandai ryto nuo 6 iki 9 valandai vakaro

DR. A. L. YUSKA

2422 W. Marquette Rd. kampaas 67th ir Artesian Ave. Telefonas Grovehill 1595

Valandos nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2-4 ir 7-9 po pietų, seredoma po pietų ir nedėlioma pagal susitarimą.

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

Dentistas 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Lietuviai Gydotojai

Dr. Vincent C. Steele Dentistas

4180 Archer Avenue

Daktaras V. A. Šimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Gydo savo ofise patinusias, išipatusias, blauzdu gylas.

Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. Nedėliomis nuo 10 iki 12. 3343 South Halsted Street Tel. Boulevard 1401

Ivairūs Gydotojai

DR. HERZMAN

— IŠ RUSIJOS — Gerai lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chronikškas ligas vyru, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kirkšius elektrons prietaisus.

Ofisas ir Laboratorijos 1025 W. 18th St. netoli Morgan St. Valandos: nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 vak. Tel. Canal 3110

Residencijos telefonai Hyde Park 6755 ir Central 7464

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 20 metų OFISAS: 4729 South Ashland Ave., 2 labos CHICAGO, ILL. SPECIALISTAS DIZOVIOS Moterikų, Vyrų ir Vaikų ligų OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakaro, Nedėl. nuo 10 iki 12 v. diena. Phone Midway 2880

Telefonas Yards 0994

Dr. MAURICE KAHN

4631 South Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po piet 7 iki 8 vak. Nedėl. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone Plaza 3200

Ofiso: Tel. Victory 6893 Rez.: Tel. Drexel 9191

Jei neatsiliepiate šaukite Central 7464

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydotojas ir Chirurgas Specialistas odos ligų ir venerikų ligų Ofisas

3102 So. Halsted St. kampaas 31st Street

Val.: 10—11 v. ryto, 2—4, 7—9 v.v. Nedėliomis ir šventadieniais 10—12.

Advokatai

K. GUGIS

ADVOKATAS MIESTO OFISAS 127 N. Dearborn St., Room 1113 Telefonas Central 4411

Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų Gyvenimo vieta 3323 South Halsted Street Tel. Boulevard 1310

Valandos: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą. Išskyrus ketverga Nedėlįj nuo 9 iki 12 ryto

John Kuchinskas

Lietuvis Advokatas 2221 West 22nd Street Art Leavitt St. Telefonas Canal 2552

Valandos 9 ryto iki 8 vakaro. Seredoj ir Pėnyčioj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS

Advokatas Miesto Ofisas 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Dearborn 7966

Valandos: 9 ryto iki

Tarp Chicagos Lietuvių

Keistas prietikis

Neminėsiu čia nė vardų, nė pavardžių, nė kolonijos, kurioj jis pasitaikė. Bet štai kaip buvo:

Užsidarė bankas. Lietuvių šeimynoj eina kalba apie užsidarymą. Kalbasi vyras, žmona ir jų geras pažįstamas.

Pažįstamojo uždaryta nors nedaug, bet labai brangių jam centų. Dalykas toks, kad jis žmogus neturi darbo jau ilgoką laiką ir gyvena tik iš sutuopytų centų. Dabar ir tie tapo sulaikyti. Kas lieka jam daryti?

Vyras kalba, kad nieko nelieka daryti, kaip tik pasikarti. Abu šeiminkai, palaikydami juoką, sutinka.

Vyras pareiškia, kad reikia eiti į sklepą ir ten viską užbaigti. Vienas šeiminkas, vis dar manydamas, kad juokas, praneša vyrui, kad sklepe ir virvė esanti.

Vyras išeina. Praslenka kiek laiko—jis nesugrįžta. Šeiminkai lyg dar lengvai, bet jau matyti ir truputį išsigandusi, paduoda savo vyrui virvutės peilį ir pataria: "Eik nupiauk tą virvę".

Šeiminkas atsiliepia: "Na, ką tu prasimanai".

Šeiminkas jau pabalusi ragina: "Eik greičiau!".

Gaspadorius nueina į sklepą, bet pažįstamo čia nesuranda. Pagalios jis praveria duris garso, kur suversta anglis ir mato savo draugą atsiklaupusį ant kelių, kilpa ant kaklo ir iškištu liežuviu. Gaspadorius perpjauja virvę, jo draugas sudrimba ant anglies. Gaspadorius atbėga į butą ir susmunka kedėj. Nepajėgia žodžio pratarti.

"Kas atsitiko, kas atsitiko?" klausia pati, bet vyras negali kalbėti. Pagalios kiek atsipeikėjęs jis praneša, kad tikrai jų draugas pasikores.

Nubėga abu į sklepą, atidaro kambarus angliai duris, ogi jų draugas jau pradeda atsigausti, mėgina atsikelti.

Kada ir jis atsipeikėjo pakankamai, tai visi sugrįžo į butą. Vyras, mėgindamas pasikarti, pamastė, pamastė ir pagalios pareiškė, kad tur but nereikėjo žudyti, kad verčiau gyventi, kol gyvastis plasta kune, ir vėl kovoti ir laukti geresnių dienų.

—Chicagietis.

Pasigerėjus gražia radio programa

Sulaukus antradienio vakaro rodo, kad pačios kojos prineša žmogų prie radio ir pasodina kedėje, kviesdamos pasisėsti ir pajdomauti gražia lietuvių radio programa, kuri eina kas antradienio vakarą iš stoties W. G. E. S. lietuvių įstaigos Peoples Furniture Co. krautuvų, pastangomis.

Šie visi programai, leidžiami minėtos įstaigos, yra rinktiniai, gražūs ir kilni. Jų klausydamas dažinai, kaip mūsų tauta yra turtinga gražiomis dainėmis, taip ir dainininkais ir dainininkėmis, nes kiekvienas šių programų susideda iš skirtingų dainų ir dainininkų. Taip pat čia girdi ir naudingų kalbų bei nurodymų apie sveikatą, patarimų apie ekonomiškesnį gyvenimą ir t. t.

O praeitą antradienį ypatingai gražiai dainavo panelė V. Užunaris, A. Čiapas, J. Romanas ir "Peoples radio duetas". Tai tikrai gražus darbas jūsų, gerbiami leidėjai ir šių programų pildymo dalyviai.—J. J. J.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

REPORTERIO SKILTIS

Ir šiame amate depresija Seniau, budavo, kasdien telpa spaudoj keletas pranešimų, kaip gatvė padaryta holdapas, patiltė sulaikyta ir iškrestas žmogus, alejon įvilktas ir nurėdytas išsigėres pilietis.

Dabar tokių žinių nebematyti. Kodel? Atsakymas: tur but todėl, kad šis krėtimo amatas nebeapsimoka, kad vaikščioj gatvėmis piliečiai pinigų neburti. Depresija, matyti, užgavo ir praeivių kratytojų amatą.

Darbuojasi apie automobilius

Praėjusio sekmadienio rytas. Prie 69 gatvės ir Tallman ave. du visai jauni vyrukai, tiesiog vaikžai, darbuojasi ir skubina si kiek galėdami.

Jie nurėdo automobilį. Plėšia jo dalis, meta į šalį.

Važiuoja pro šalį automobilius. Esantys jame lietuviai pastebi vaikų darbą. Vienas važiuojančių kalba: "Reikia piktadarius nuvyti".

Kitas atsiliepia: "Buk atsargesnis, ba gali susilaukti kulka, ir ažuot važiuoti golfą lošti, atsidursi pas graborių".

Antrojo argumentas pasirodo tvirtu pamatu parentas, ir automobilis su lietuviais nuvažiuoja toliau, nekludydami vaikų darbo...

Neretai išgirsti tėvo ir motinos skundą ir kartu klausimą: Kodel taip yra—kodel nemažai vaikų eina ne tokiais keliais, kokiais norėtų tėvai matyti juos einant?

—Ir mokiname, rodosi, ir patys nesame kokie palaidunai, bet ot vaikų nebegalime sugauti—toks aimanavimas ne vienam iš mūsų teko girdėti.

Well, tai yra Amerikos miesto, ypač vargingiau gyvenančių sluoksnių skundas. Miestas—ne sodžius, kuriame kiekvienas pažįsta kiekvieną kitą, kuriame kaimynas prižiuri kaimyno vaiką kaip savo, kuriame nepasilepsiu nuo kaimynų akių.

Mieste dažnai net gyvena pačiame name nepažįsta vieni kitų. Ką jau kalbėti, kad čia būtų tokia apielinkės kontrolė, kuri galima pastebėti sodžiu.

Abelnai imant, Amerikos gyvenimo normos duoda net ir darbo sluoksnių šeimoms galimybės užlaikyti vaikus nedirbančius iki 16, 17 ir senesnių metų. Bet jos nėra pakankamai prasiškusios, kad galėtų duoti vaikams kišenės pinigų.

Tuo gi tarpu ant kiekvieno žinksnio, pradedant nuo 15 ar 16 metų, vaikui pinigai reikia lingi. Jo draugai lošia biliardą, važinėja forduku, nors jis ir būtų pirmasis, kurį Fordas išleido iš dirbtuvės; krutamuos paveiksluose jis mato, kaip kiti puošniai gyvena, spaudoj skaito, kaip tretė nurėdo automobilis, pasiskolina gazo iš svetimų mašinų arba pasipelną kartais ir keletą šimtų dolerių padarę holdapą ofise, aptiekioj ir kurioj kitoj bizniavietėj. Na, ir ima pavyzdį iš kitų, ir rodo pavyzdį kitiems.

Kas ten yra pasakęs, kad stambiausias pavienis akstinas šių dienų jaunuomenei, eiti tokiomis keliais, kurių visuomenė neužgria, gal but bus automobilis. Atrodo, kad tas pasakymas netoli prasilenkia su tikrenybe.

Pirmyn Choras renigia naktinį pikniką

Chicago's Lietuvių Choras "Pirmyn", baigdamas savo vasaros poilsį, rengia paskutinę vasaros pramogą—naktinį pikniką, ateinantį šeštadienį, rugp. 20 d., Dambrausko farmoje, arti Willow Springs Road ir 83. Išvažiavime bus laimėjimas

dovanų, negalėjęs įvykti pikniko, kurį sutrukdė lietus. Be to bus šokių, žaismės ir visokie pasilinksminimai. Įžanga visiems dykai.

Visi kviečiami atsilankyti ir atsivesti savo draugus linksmai praleisti gražią vasaros naktį.

—M. B.

Smulkios žinios

Charles Kurpsikis, 7 metų, 3433 So. Emerald ave., kieme prie namų, kur gyvena, erzino šunį. Šuva įkando jį. Pranešta sveikatos departamentui.

Susikūlė du automobiliai. Vieną jų operavo Alec Radwilas, 2955 Emerald ave. Nelaimė atsitiko prie 32 ir Union gatvių.

Susikabino pora automobilių. Tiksliau pasakyti, automobilis, kurį operavo Joe Tamosaitis, 6942 So. Maplewood ave., užkabino kitą, stovėjusį prie šalies gatvės ties namais 819 West 33 st. Žalos, rodosi nepadaryta, bet apie įvykį buvo policijai raportuota.

Praėjusios savaitės pabaigoj "Naujiene" tilpo žinutė iš Town of Lake apielinkės, tiksliau pasakyti, iš Brighton Parko.

Kalbamoj žinutėj pranešta, kad nusižudęs lietuvis. Dabar kai kurie žmonės leidžia paskalus, buk ta žinia buvusi neteisinga ir buk žinios padavėjas apšmeižęs žmones.

Žinios padavėjui nebuvo reikalo šmeižti nė to žmogaus atmintį, nė jo draugus ar gimines. Jisai tik pranešė apie įvykį faktą. O tas įvykis yra įrašytas ir koronerio ir policijos rekorduose.—Žinių rinkėjas.

Brighton Park

Atsakymas į atsakymą

Praeitą šeštadienio "Naujiene" (numery 191) St. Narys nesuranda nė vieno žodžio apginti savo nesamones, kurios tilpo apie Keistučio Klubą "Naujienu" No. 161 ir dėl kurių aš "Naujienu" No. 186 aiškiais faktais įrodžiau, kad su tokių nesamonių rašinėjimu į laikraštį klubo tvarkos nepataisys. St. Narys "Naujienu" No. 191 pasakoja pasakas ir tuo bando apdumti akis ne tik paties klubo narių, bet ir abelnai "Naujienu" skaitytojų, sakydamas: "Parašiau trumpą apžvalgą Keistučio Klubo darbuotės; rodosi, nieko neperdėdamas nušviečiau taip, kaip dalykai yra."

Ar nebūtų buvę St. Nariui tinkamiaus pasakyti: "Dalykus paskandinau tamsioj migloj"? Taigi dėliai tokių St. Nario dalykų "nušvietimo" esu priverstas ypatingai klubo narių žiniai dar sykį pakartoti iš St. Nario neva rašinio "Naujienu" No. 161. Štai kaip ten St. Narys puikiai "dalykus šviečia" ir sako: "Tvarka yra gera ir pavyzdizinga." O už kelių eilučių žemiau vėl kalba: "Dabartinį pirmininku yra Wm. Bulshas, labai rimtas ir talentingas žmogus, bet bėda yra ta, kad parlamentariškų taisyklių neprisišauko ir permažai disciplinos vartoja." Tai ve kaip St. Narys; šį dalyką nušvietė. Bet kur ta gera pavyzdizinga tvarka ir talentingumas pirmininko, jeigu jis nežino parlamentariškų taisyklių? Argi St. Narys nesielgė taip, kaip ta davatkėlė, kuri prieš adventą grindis bažnyčioj bučiavo, o kad nepasitaikė apsisvesti, tai vėliau (advento laikui) per kvartuką bažnyčioj žemę bučiudama sakė: "Kaip tu man, Dieve, taip aš tau."

"Kitoj vietoj to paties "Naujienu" numerio 161-mo St. Narys be jokio reikalo kabinėjasi prie klubo raštininko ir korrespondento. Esą, "sekretorius turi tarnauti visiems nariams lygiai ir buti bešališku" ir tt. Na, o kiek viršų šitų žodžių štai kaip jis kalba: "Anton Jusas (raštininkas) gana atsakingas vyras tam darbui". Ar ir čia dalykas "nušviestas"? St. Narys ir toliau nesamones kalba, kad "Baltas Radžius jau daug dešimčių yra paklojęs klubo naudai." Nagi, kada ir kur St. Narys matė Baltą Radžių dešimtes klubui klojant? Ar tai ir čia dalykas skaitoma "nušviestu"? Sveikai protaujantiems žmogui rodos nereikėtų rašinėti tokias nesamones ir paskui girtis: Ve, ve — žiurkiete, kaip aš "dalykus nušviečiau!"

Kur St. Narys kalba nesamones apie netvarką ir apie klubo konstituciją, tai aš (A. J. S.) irgi įrodžiau "Naujienu" No. 186, pasiremdamas klubo konstitucija, kad St. Narys nežino arba jam nekošer, kas konstitucioj įrašyta. Ba vienoj konstitucijos dalyje yra pasakyta: "Narys patėmijęs kokius nors nesusipratimus klubo tvarkoje" ir tt. "privalo pranešti viešai (klubo) susirinkime." Taip — susirinkime, Na, o kas yra St. Narys, jeigu su kalbamu konstitucijos punktu nesiskaito?

Dar žodis kitas kas link St. Nario man atsakymo, tilpusio praeitą šeštadienį "Naujienu" No. 191. Ar ir tokį galima pavadinti atsakymu, jeigu St. Narys nesuranda nė vieno žodžio pasakyti, kurioj vietoj aš bučiau neteisingai tas jo nesamones įrodęs? Dabar jau St. Narys bando iš naujo nesamones skleisti šitai pasakodamas: "A. J. S. galvą suko ir plunksną laužė net per visą mėnesį iki ant galo sugalvojo neva atsakymą." Tiesa, aš sugalvojau atsakymą ir jį klubo konstitucija ir kitais įrodytais parėmiau. O koks St. Nario atsakymas? Jis vietoj atsakymo vartoja blofą. St. Narys savo tokį išsisukinėjimą

[Acme-P. & A. Photo]

Johnstown, Pa. — Eddie McCloskey, miesto majoras, kuris uždraudė "bonų armijai" Johnstown mieste įsteigti savo stovyklą.

mą tęsia toliau šiais žodžiais: "N-nu" No. 186 A. J. S. išpiškino pusantros spalvos, prirašydamas visokių dalykų, kurie nieko bendro neturi su mano aprašymu." Nagi, tegul St. Narys tik gerai pasiskaito ir persitiksina.

Toliau St. Narys ve kaip, pasak jo paties, dalyką nušviečia: "A. J. S. nuvažiuavo net į "Vilnius" komisariją, o pakeliui užsuko pas patį Stalimą. Ant galų galo, atlikęs savo kelionę, atsidūrė Keistučio Klube ir išburė, kad aš į klubą įstojau anais Viešpaties metais lapkričio 1-mą d." Nieko ypatingo St. Narys negali pasakyti, išskyrus tuščias žaunas. Juk aš turiu įrodymų, kad St. Narys pats nударdėjo į "Vilnius" komisariją, nes jis yra nuolatinis "Vilnius" skaitytojas, o jeigu skaitytojas, tai, žinoma, ir "Vilnius" kromelio rėmėjas. O jeigu rėmėjas, tai jam turi būti ir Stalinas caca — ne kitaip.

O kai del to išburimo, kada St. Narys įstojė į Keistučio klubą, tai visi klubo nariai gerai žino, kad aš, kaip klubo raštininkas, turiu užrašų knygą ir galiu pasakyti, kada

MADOS MADOS MADOS

2935 — Ant gatvės dėvėti suknėlė. Lengva ir graži. Sukirtos miteros 14, 16, 18, 20, taipgi 36 ir 38 colių per krutinę.

2929 — Viena gražiausių šio sezono blizkelių. Gražiausia atrodytų, jeigu bus pasiuta iš vienos spalvos materijos. Sukirtos miteros 14, 16, 18, 20, taipgi 36, 38 ir 40 colių per krutinę.

2959 — Augesni miterai suknėlė. Šis modelis labai tinka kiekvienai nes įsiai taip pasius, kad ankštai guli prie figūros. Sukirtos miteros 36, 38, 40, 42, 44 ir 46 colių per krutinę.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių, prašome iškirpti paduotą blanką arba priduoti pavyzdžio numerį, pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą, pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galiama prisiųsti pinigų arba pašto ženklais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos, Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

St. Narys ir kiti nariai įstoję kluban. Tokiu pasakymu St. Narys negalės niekam akių apdumti.

Prie užbaigos savo "atsakymo" St. Narys dar svaioja apie kokias ten karštas ašaras, egoistiškus pasididžiavimus, laikraštinę etiką ir tt. Prie to aš pasakysiu, kad tos ašaros labai pritinka lieti pačiam St. Nariui, darant atgailą už nesamonių rašinėjimą laikraštini. —A. J. S.

Laiškai Pašte

Šie laiškai yra atėjo iš Europos kam jie priklauso, tegul nueina į vyriausį paštą (Clark ir Adams gatvė) atsiminti. Reikia klausyti prielango, kur padėta iškaba "Advertised Window" lobėj nuo Adams gatvės, pasakant laiškų NUMERį, kaip kad šiame saraše pažymėta. Laiškų paštas laiko tam tikrą laiką, o pašto numeris.

901 Bikinaitė Tekle
912 Giraitis Mrs P
914 Grite Elsie
922 Kupcianas Jonas
928 Miskunas Jonas

DIDELĖ DIDŽIUMA REIKALAUJA Gillette BLADES

PATENTS
Laiškas daug reikšia prie patento. Nerizikuokite vilkinti su asmenimis, kurie su savimi samanyti. Pristatykite brėžinį ar modelį del instrukcijų arba rašytinį del NEMOKAMOS knygos "How to Obtain a Patent" ir "Record of Invention" formos. Niekas neįmanoma su informacija ka daryti. Susirinkite laisvai informaciją paslaulyje. Greitas, atnaujinamas, rupestingus patarnavimas.

CLARENCE A. O'BRIEN
Registered Patent Attorney
43-A Security Savings & Commercial Bank Building
(Directly across street from Patent Office)
WASHINGTON, D. C.

Buy gloves with what it saves
Mūsų reikalo mokesti 50c ar daugiau, kad gauti gerą dantų kėbėlį. Listerine tūba parduoda už 25c. Ji valo ir apsaugo dantis. Be to gauti nuolatinį šviesų ir kurtuos galit nusipirkti pristatytas ar ka kita. Lambert Pharmacal Co.

LISTERINE TOOTH PASTE 25c PRANEŠIMAI
Humboldt Parko Liet. Politiko Klubas mēn. susirinkimas įvyks rugpjūčio 18 d. 7:30 v. v. Almiro Simons svet., 1640 N. Hancock St. Bus svarstoma apie Klubo įvežiavimą. bei kurį vieta bus tinkamiausia avinio lepinimui, todėl malonėkite dalyvauti visi. Raštininkas.

LIETUVISKAS VIEŠBUTIS
2435 So. Leavitt St., Chicago, Ill.
Rendon kambariai, švarūs, malonūs. Patogu privažiuoti iš visų dalių miesto. Prieinama kaina. WALTER NEFFAS, Sav.

Real Estate For Sale
Namai-Zemės Pardavimui
PARDAVIMUI PRAPERTĖ. kam-piniai 2 lotai ir cottage. Tinkama vieta del gasoline stoties. Lengvi išmokėjimai. 3456 So. Leavitt St., kamps 35 St.

PARDUODA 6 kambarių bungalow. kainavo \$7,800, parduosiu už \$4300 arba mainysiu į lotus, mortgage. K. S.: 7008 S. Rockwell St.

LOTAS 50x200 pėdų, medžiais apaugęs, su 4 kamb. cottage. Randasi Willow Springs. Kaina \$3,300. Tel. Willow Springs 26-R., Allison.

Apgarsinimai
NAUJIENOSE
VISADOS
APSIMOKA
PAMĖGINKITE
DABAR KAINOS YRA ŽEMESNĖS

SUMMER FASHIONS

Nauja vasarinė madų knyga. Joje surasite sau tinkamą vasarai suknėlę. Didelis pasirinkimas visokeriopų rūbų moterims, mergioms ir mergitoms. Knygos kaina tik 10 centų. Užsakykite ją su tuojau. Galima gauti Naujiene. 1739 South Halsted St., Chicago, Ill.

CLASSIFIED ADS.

Automobiles
REIKALINGAS AUTOMOBILIUS
Duokite man gerą automobilį, aš duosiu jums gerą ir brangų biznio lotą ant 71 ir Francisco Ave.
Nereikia kask.
J. B. AGLYS.
913 N. Sacramento Blvd.,
Tel. Armitage 7178

Business Service
Biznio Patarnavimas
NAMU SAVININKAMS
Mūsų biuras suteikia patarimus namų savininkams, reikale nesusipratimų su renduoninkais. Maža narys mokes-tis. Expertų patarimai visais reikalais dykai. Atsada nedidom 9 iki pietų. LANDLORDS BUREAU OF CHICAGO
1642 West Division St.
Tel. Armitage 2951 ir 2952.

AR JUSU STOGAS KIAURAS?
Pašaukite mus — mes atliekame ekspertų darbą. Mes taigpi dirbame blekoriai darbą — stogų rymas, nuobėgas, darbas garantotas. Apskaičiavimas dykai.
BRIDGEPORT ROOFING CO.
3218 So. Halsted St.
Tel. Victory 4965

Radios
50c Į SAVAITE. Midgets \$8.50.
Nauji 1932 Phico, taigpi Auto Radio už pusę kainos. 2332 Madison St.

Furnished Rooms
PASIRENDUOJA 2 kambariai vaikinas arba vedusiai porai. Gali vartoti virtuvę ir pečių, 2nd floor. 2556 W. 45th St.

Business Chances
Pardavimui Bizniai
AR ESATE APSIRUPINĘ RYTOJUM?
Ar esi užtikrintas su darbu? Jei ne, tai štai jums laimė. Iš priežasties nelaimingo atsitikimo parduoda grosernė už pusę kainos. Biznis senai išdirbtas, nėra kredito ir nėra kompeticijos. Gražūs įrengimas ir pilna talvoro. Ant biznio gatvės ir bulvaru. Renda nebrangi. Ilyas ant 5 metų. Priimsiu nedidelį pirmą morgių. Nemokanti išmokis. Atsiūskite į Tire Shop, 1932 W. 63rd St.

CIGARU, cigaretų, ice cream štoras. darantis labai gerą biznį. Kaip tik tinkama vieta vedusiai porai. Pagyvenimui kambariai. Pigi renda. Parduosiu pigiai arba mainysiu ant mažos farmos.
Saukite Delaware 2472 po 10 val. ryte.

PARDAVIMUI delicatessen, kendžių, aiskrimo, labai gerą vietoj, nebrangi. 3336 So. Lowe Ave.

Real Estate For Sale
Namai-Zemės Pardavimui
PARDAVIMUI PRAPERTĖ. kam-piniai 2 lotai ir cottage. Tinkama vieta del gasoline stoties. Lengvi išmokėjimai. 3456 So. Leavitt St., kamps 35 St.

PARDUODA 6 kambarių bungalow. kainavo \$7,800, parduosiu už \$4300 arba mainysiu į lotus, mortgage. K. S.: 7008 S. Rockwell St.

LOTAS 50x200 pėdų, medžiais apaugęs, su 4 kamb. cottage. Randasi Willow Springs. Kaina \$3,300. Tel. Willow Springs 26-R., Allison.